

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štey. 6.

Gospod Ataman

Kar opazujemo in doživljamo v sedanji vojni borbi širom naše države, nikogar ne preseneča. Brezobzirne metode opozicije v boju za oblast so razumljive, če pomislimo, da so se proti vladi Stojadinovića in Korošca združili vsi elementi, ki so v takem režimu miru in reda obsojeni na neizogibno smrt.

Oim delj bo v Jugoslaviji na krmilu sedanja vlada, tem prej bo odklenkalo vsem, ki so dozdaj uspevali v ozračju splošnega nereda, državljanskih zdražb in korupcije, ki se je začela s PP režimom in se je končala z diktaturo JNS. Kdo pa je proti vladi Stojadinovića in Korošca? Vsi, ki so v Jugoslaviji dobrih petnajst let bogato živeli in se dobro imeli na račun kmetškega in delavskega ljudstva ter pridnega meščana; vsi, ki niso pustili, da bi prišlo med Srbi in Hrvati do sporazuma, ker so od medsebojnega narodnega sovrašstva vlekli največji dobiček, eni na vladnih mestih, drugi pa v brezplodni »seljaški opoziciji«; vsi, ki bi radi, da bi take razmere, v katerih na eni strani vlada nasilje in brezzakonitost, na drugi pa revolucionarno razpoloženje nezadovoljnih množic, trajale dalje, ker imajo razni častilakomni in denarja pohlepni nemirneži in nezadovoljniji ter politični pustolovci le v takih razmerah upanje, da kam zlezejo. Saj, če pogledamo opozicijsko listo, vidimo, da so njeni najvidnejši predstavniki možje, ki so v urejenih razmerah v državi neoposobni za vsako odgovornost polno javno mesto in pozitivno delo in da so se, v kolikor so že bili pri krmilu države, odlikovali le po tem, da so eni pogubljali Jugoslavijo po svojem nacionalističnem terorizmu, drugi pa so mirno dopuščali, da pada rabeljski bič po plečah ubogega naroda, dočim so oni delali jalovo opozicijo na potrpežljivem papirju v člankih in razgovorih z domačimi in tujimi žurnalisti. Zdaj so se jim pridružili še drugi iskavci boljše sreče na belgradskem parketu, kjer mislijo, da je lažje priti na vrh, nego v nevalehni domovini, in to vse skupaj se imenuje danes združena opozicija.

Da se taki, izključno negativni elementi v zavesti, da jim bije pod vlado državljanske sloge in načrtnega dela smrtna ura, ekušajo ohraniti s pomočjo najbolj brezvestne, lažjive in nepošteno volivne agitacije, to ni nobeno čudo. Ni čudno, da se poslužujejo najbolj grdih sredstev v tej borbi, ker s pošteni bi sploh ne prišli nikamor. Da te svoje izmišljotine vozijo po deželi kar na tovornih avtomobilih, je tudi razumljivo, ker laž, če naj kaj zaleže, je treba širiti v največjih množinah, posebno če gre za take abotne izmišljotine, kakor jih izdelujejo danes v Kramerjevi in Mačkovi pisarni, kjer očividno računajo na učinek in uspeh le pri najbolj umsko zaostalih in politično nezavednih ljudeh. Da pa morejo to svojo agitacijo razvijati s toliko svobodo in v toliki meri, se imajo zabavati demokratičnemu Stojadinoviću-Koroščevemu režimu, ki ima tako veliko zaupanje v zdravo pamet in moralno višino jugoslovanskega ljudstva, v katerem so umsko nezaodostno razviti in v politični omiki zaostali posamezniki v veliki manjšini, da ga ni strah prevelike svobode in preširokega razmaha opozicijske delavnosti.

Ce smo torej nasproti nepoštenim naporom in načinu opozicijske volivne agitacije v zavesti neizogibne zmage resnice nad lažjo lahko ravnodušni, pa moramo mi Slovenci kot narod odločno protestirati proti nesramnim letakom, ki jih v svojem imenu in s svojim podpisom širi iz Zagreba po slovenski deželi dr. Vlado Maček. Kakšna veličina pa je ta gospod Maček, ki meni, da ima tudi Slovenijo v svoji oblasti, ko pa so ga spričo njegove politične nezmožnosti in popolne pasivnosti ter pomanjkanja vsake politične pobude postali eliti že Hrvati sami? Saj, če bi bile volitve tajne, ne pa javne, kakor jih je uzakonil Živković, bi Maček danes na Hrvatskem gladko propadel, tako pa ga drži samo še teror njegovih pretorijancev po hrvatskih mestih in selih. Zato je tudi Maček zahteval, da so volitve javne, ker bi pri tajnih volitvah proglasil abstinenco. Zdaj pa pride ta Maček in kakšen kozaški ataman razpošilja po Sloveniji svoje fermane, v katerih grozi slovenskemu človeku, ki se ne bi uklonil njegovemu zagrebiškemu veličanstvu, s — posledicami! »Vrlo dobro mi je poznato,« piše Maček v Slovenijo, da so v Sloveniji proti meni, toda jaz »smatram za svojo dužnost, da vas pravovremeno upozoravam,« da sem namreč jaz tu, pa da bom jaz na »nepriateljstvo odločeno in energični odgovoril,« ko bom namreč postal kralj Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Slovenije — in obenem opozarja ta domišljavi potentat iz Kupina, da ima on v Sloveniji »priatelje, ki vode tačnu evidenciju,« namreč, kdo vse da se mu ne klanja in ne posluša njegovih navodil in ne sledi njegovim brezsmiselnim in brezplodnim politiki večnega ne, ki jo hrvatski narod že dvajset let po krivdi take »politike« plačuje s popolno politično brezpomembnostjo in brezveljavnostjo ter brezplivnostjo v državi. In tak politik se zdaj upa Slovence, ki jih ne »smatra vredne niti toliko, da bi jim svoje »ukaze« pošiljal vsaj v slovenskem jeziku, grozil in nas miali strahovati, ko pa g. dr. Maček ravno Slovencev nič ne imponira. Gospod Maček naj teroriza Hrvate, dokler se mu bodo dali, mi pa se bomo vladali sami in nam niti v sanjah ne pade v glavo, da bi se uklonili kakšni hrvatski diktaturi, ko smo se pa otreli tako avstrijske »očetove« palice, kakor surovega in pokvarjenega Pribečičevega in Živkovičevega jugoslovanskega absolutizma. Naša slovenska narodna politična in kulturna zavest je tako močna, da je ne bo omajala niti tiista majhna družba ljudi med nami, ki bi sedaj za to, da pri-

Ribbentrop v Parizu

Danes bodo podpisali francosko-nemško nenapadalno izjavo V Rimu gledajo baje na ta dogodek z nevšečnostjo

Berlin, 5. dec. c. Nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa bo na poti v Pariz spremljalo več višjih uradnikov nemškega zunanjega ministrstva. Iz tega sklepajo, da bodo razgovori v Parizu mnogo obsežnejši, kot pa se je v začetku mislilo. Značilno je, da nekateri nemški listi pogodbo, ki bo jutri popoldne ob 15.30 podpisana, ne imenujejo več kot nenapadalno izjavo, ampak kot prijateljsko pogodbo med Francijo in Nemčijo. Zvečer ob 18.30 bosta Bonnet in Ribbentrop govorila po radiu.

Prav tako objavljajo današnji listi obširni članek, ki ga je v francoskih listih objavil bivši francoski trgovinski minister in bivši predsednik radikalnega poslanskega kluba Paul Elbel. V tem članku se je Elbel zelo zavzemal za čim tesnejše sodelovanje med nemško in francosko trgovino.

Pariz, 5. dec. c. Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta in so se ji obravnavali predvsem dnevi red nemško-francoskih razgovorov, ki se začne jutri v Parizu, in pa bližnje zasedanje francoskega parlamenta.

Glede bližnjega parlamentarnega zasedanja so v vladnih krogih brez skrbi, ker je vlada brez velikih težav strla zadnje enodnevno splošno stavko, ki jo je izzvala Glavna strokovna zveza. V tem oziru ima vlada popolnoma iniciativo v svojih rokah in je verjetno, da bo Daladier pri prvem glasanju imel veliko večino.

Da vlada razpolaga z zadostno avtoriteto, se vidi najbolj iz tega, da so se danes delavci skoraj v vseh obratih vrnili na delo. Podjetja so v soboto razdelila delavcem, ki smejo ona delo, posebno izkaznice. Kdor danes ni imel te izkaznice, ni bil sprejet na delo. V glavnih podjetjih so tako izločili najbolj zagrizene hujskače. V pretežnem delu tiska, prav tako pa v francoskem radiu, se danes največ govori o Ribbentropovem obisku v Parizu. Splošen vtis je zelo dober in tako v Franciji kakor tudi v Nemčiji je zavladalo ugodno razpoloženje za nemško-francoska pogajanja. Francoski politični krogi so zelo opazili, da nemški državni kancler Hitler v svojem govoru v Reichenbergu ni črnil niti besedice, ki bi šla na škodo

Francije, ali ki bi sploh povzročila neugoden vtis njegovega govora.

Neki pariški jutranjiki smatrajo, da na Ribbentropovo potovanje v Pariz italijanski krogi gledajo zelo postrani, ker jim ni všeč, da se vodijo pogajanja za zblizanje med Nemčijo in Francijo.

In Poljska...

Varšava, 5. dec. b. Politični krogi pripisujejo velik pomen pozivu nemškega poslanika v Varšavi von Moltke, da pride v Berlin. Po mnenju tukajšnjih vladnih krogov bi rada nemška vlada še pred odhodom von Ribbentropa v Pariz dobila vesti o odnosih Poljske do sovjetske Rusije. Mislijo, da bo Ribbentrop za časa svojega obiska v Parizu načel tudi vprašanje odnosov med Francijo in Poljsko ter Francijo in sovjetsko Rusijo. V zvezi s tem pa se zopet pojavljajo zahteve nemške manjšine na Poljskem. Voditelj nemške manjšine na Poljskem, Wiesner, je že izročil poljski vladi spomenico.

Razburjenje zaradi Tunisa

Jasna beseda italijanskega polslužbenega lista Anglija se je v Rimu zavzela za Francijo

Rim, 5. dec. TG. Veliko pozornost je vzbudil članek, ki ga je v »Telegrafo di Livorno« napisal Giovanni Ansaldo, o katerem je znano, da je glasnik naziran zunanega min. grofa Ciana, ki je tudi lastnik lista. Ansaldo piše o nedavnem govoru grofa Ciana o »naravnih težnjah italijanskega naroda« (te besede so v parlamentu izzvale profrancoske manifestacije z vzkliki po Tuniziji in Korziki. Op. ur.) ter pristavlja, da se je Italija z vsemi sredstvi zoperstavila francoskim poskusom, da bi se razmah italijanskih teženj oviral. Ansaldo v svojem članku ne prikriva, da ima Italija upravičene težnje tudi po Tuniziji, Korziki, Savoji in Džibutiju.

»Čili Italije je, da v mejah svoje države združi vsa ozemlja, koder prebivajo ljudje naše italijanske krvi, in ki govore naš italijanski jezik. Razumemo, da se temu cilju zoperstavljajo denarni interesi drugih vevlesil in tudi dosedanja razdelitev kolonij je takšna, da bi najrajši v kali zatlja vsako našo politično težnjo. Pričakujemo in upamo, da bo mogoče v duhu monakovskega sporazuma popraviti krivice prošlosti in izvesti spremembe v lastništvih kolonialne zemlje. Če so v Evropi res tudi državniki — in ne samo politiki — bodo to razumeli, če pa ne...«

Iz tega izvajajo inozemski krogi v Rimu, da je vprašanje Tunizije, Korzike in Džibutija dejansko postavljeno na mizo mednarodnopolitičnih razmotiranj.

Angleška vlada sprašuje v Rimu

Rim, 5. dec. AA. Potrjujejo se vesti, da je angleški poslanik lord Perth pri svojem večeršnjem obisku v italijanskem zunanjem ministertvu opozoril grofa Ciana na mučen vtis, ki ga je povzročila v Londonu kampanja italijanskega tiska. Angleški poslanik je zlasti opozoril šefa fašistične diplomacije, da so se načela vprašanja, ki nasprotujejo duhu angleško-italijanskega sporazuma. Dopolnili londonskih listov izvedo, da je grof Ciano pri tej priliki odgovoril, da ni v njegovem govoru, kiga je imel pretečeno sredo, ničesar, kar bi dalo povoda za razburjenje angleškega javnega mnjenja in da vlada ne more prevzeti odgovornosti zaradi manifestacij v parlamentu, zaradi pisanja tiska ali zaradi uličnih manifestacij. Toda italijanski listi še naprej poudarjajo v svojih polemikah upravičenost italijanskih zahtev. »Gazetta del Popolo« pravi med drugim, naj Francozi protestirajo, kolikor se jim le ljubi. Se so vprašanja, ki jih je treba rešiti, in mi pravimo, da se bomo trudili za to, da se vse to zares tudi reši (Havas.)

Chamberlain še ta mesec v Rim

Uradno poročilo angleške vlade o potovanju Chamberlaina in lorda Halifaxa v Rim se v decembru je v tukajšnjih političnih krogih izzvalo največje zadovoljnost, ker v tem poročilu vidijo jasen dokaz, da hoče Velika Britanija nadaljevati politiko, ki se je začela v Monakovem. Prav isti italijanski krogi pa poudarjajo, da je razburjenje francoskega javnega mnjenja zaradi Tunisa tem bolj nerazumljivo, ker Italija v tem oziru še ni povedala svojega uradnega stališča. Določbe, ki se v pogodbi med Italijo in Anglijo nanašajo na

dejo na oblast, Slovence radi spravili pod Mačkov hrvatski korobač.

Bodi torej »seljaškemu kralju« povedano, da v Sloveniji, ki ni kakšen hrvatski »planinski kraj«, nima nič iskati in da njegove okrožnice pri nas nimajo nobene veljave. Ti njegovi, o nezmožni domiljavosti pričajoči dokumenti nam Slovencev le še bolj vevlejavajo, da se 11. decembra izrečemo za režim in za državo, v kateri smo in bomo enakopraven narod, ne pa kakšna Hrvatski podložna »krajina«. Gospod Maček naj se raje pobriga za Hrvatsko, da je ne bi njegova brez-pametna politika popolnoma pogubila in ne zaprila še tega, kar je še ohranila v svoji nesrečni zgodovini.

status quo, pa se res tičejo samo odnošajev med Anglijo in Italijo, pravo razmerje vevlesil v Sredozemskem morju pa se bo določilo šele tedaj, ko bodo urejeni odnošaji med Italijo in Francijo. V Rimu so prepričani, da se bodo na sestanku med italijanskimi in angleškimi državniki v januarju obravnavala tudi ta vprašanja. (DNB.)

Japonci z Italijo

Tokio, 5. dec. AA. DNB: V zvezi z italijanskimi zahtevami v severni Afriki je zastopnik japonskega zunanjega ministertva izjavil, da spremlja njegova država z velikimi simpatijami te zahteve fašistične države. Italija je edina država ob Sredozemskem morju, ki vodi protikomunistično politiko ter je zato jasno, da je Japonska Italiji naklonjena.

Francoski tisk o demonstracijah v Tunisu in na Korsiki

Tunis, 5. dec. AA. (Havas) Med večeršnjimi manifestacijam je bilo aretiranih 15 oseb, in sicer nekaj Francozov in nekaj italijanskih protimanifestantov. Zaprli so tudi nekega italijanskega učitelja, ki je izzival z revolverjem v roki, in nekega drugega Italijana, ki se je z nožem zakadil med mladino, ki je korakala pred italijanski konzulat. Zaslišali pa so še mnogo drugih oseb. Po zadnjih obvestilih je pred italijanskim konzulatom manifestiralo 300 oseb. Množica je prodira skozi kordon policije, vendar pa jih je le-ta hitro

„Prava pot Jugoslavije“

Čehi in Slovaki priznavajo pravilnost naše zunanje politike

Bratislava, 5. dec. Slovaški agrarni list »Slovensky hlas« je napisal ob priliki jugoslovanskega državnega praznika tele lepe besede: »Stojadinovič je znal krmiliti državno ladjo med različnimi pečinami tako spretno, da brez pretiravanja moremo reči, da je Jugoslavija v težkih okoliščinah prejšnjih mesecev ni bila niti ogrožena, in ji tudi v bližnji bodočnosti ne grozi ničesar nevarnega. Sklicevanje na to ugodnost bo gotovo in po pravici eden izmed triumfov vlade pri sedanjih volitvah.« »Našinec« iz Olomuca pa piše ob isti priliki polkrepko: »Jugoslavija je bila prva država iz vrste Male zveze, ki je našla pravo pot v zunanji politiki orientaciji. — Je to pot male države med dvema močnima sosedoma. Treba se je z njima sporazumeti, kar je dokazala Jugoslavija. Nima na srečo veliko tujejezičnih manjšin, ki so državi samo breme. V odnosu do nas se Jugoslavija ni spremenila. Pakt z Jugoslavijo v Mali zvezi, ki jo veže v primeru, da katero izmed teh treh držav napade Madžarska, je dal Jugoslaviji priliko dvakrat obenem z Romunijo uspešno nastopiti v Budimpešti. Ko pa se pri nas uredi razmere, se bodo — tako upamo — tudi naši gospodarski stiki z Jugoslavijo samo še poglobili.«

Praga, 5. dec. c. Poljska je danes od zasednega ozemlja odstopila Češkoslovaški nazaj vas Moravko. Vas je na slovaškem ozemlju.

V sredo čl. parlament

Praga, 5. dec. b. Jutri bo prva seja nove imenovanega ministrskega sveta, na kateri bodo posamezni ministri obrazložili svoj program. Ti predlogi bodo potem predstavljali temelje za prvo vladno izjavo, ki jo bo prebrala na seji parlamenta, kateri se sestane verjetno v sredo. Danes so se že pričela pogajanja med ministrskim predsednikom Beranom ter predstavnikom zbornice in senata, da se delo pospeši. Ze na prvi seji zbornice so bili predloženi zakoni o posebnih pooblastilih.

Praga, 5. dec. b. Po vestih, ki so prispеле semkaj, bo za tretjega ministra Karpatske Ukra-

jine imenovan dr. Parkanl. V madžarskem delu Karpatske Ukrajine in na meji prihaja še vedno do manjših spopadov. Madžarski teroristi zapostavljajo Slovake.

Katoliška ljudska stranka za stanovsko državo

Praga, 5. dec. AA. Stefani: List katoliške ljudske stranke »Lydove listi« zagovarja uvedbo korporativnega italijanskega sistema in pravi, da je ta sistem najboljši temelj za bodočo češkoslovaško življenje. List zagovarja potrebo uvedbe korporativnega sistema in pravi, da bi bilo zelo nespametno, če ne bi potegnili logičnih posledic iz dejstva, da »ta liberalizem in razredni boj odslej naprej mrtvi etvari. List primerja uspeh nave korporativne organizacije v Italiji s propadom demokracije ter z režimom v Franciji, ki se skoraj nahaja na robu revolucije.

„Beneševe ulice“ izginjajo

Moravska Ostrava, 5. dec. AA. Ulicam, ki so nosile ime dr. Edvarda Beneša, so sneli napise, ker je bila Beneševa politika soglasno obsojena od ljudstva.

Volitve v Sudetih

Reichenberg, 5. dec. AA. DNB: V 37 okrajih so večerajšnje volitve dale naslednji izid: vpisanih volivcev 1.026.247; glasovalo je 1.037.928; za je glasovalo 1.029.793, proti pa 6092 volivcev.

Zagrebaška vremenska napoved: Hladno in jasno.

Zemunska vremenska napoved: Nastopila bo še močnejša oblačitev. Postopoma se bo razvedrilo tudi na vzhodu, vendar pa bo splošno vzhodnih in južnih krajih pretežno oblačno z dežjem in snegom.

Novi invalidski zakon

Sedanja vlada je popravila vojnim invalidom krivice, ki so jih zagrešili prejšnji režimi

Nad 20 let so se invalidi vse Jugoslavije, tako srbski kakor hrvatski in slovenski, trudili, da si priborijo pravice, kakor so jih vojnim invalidom priznale vse države. Sedanj minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Cvetkovič, eden izmed voditeljev JRZ, je že pred časom napovedal, da bo skušal popraviti krivice, ki so jih invalidom prizadeli s krivično redukcijo invalidskih podpor in številu invalidov režimi, Zivkoviča, Srškiča, Uzunoviča in Jevtiča. Delo je bilo težko, težko pa je bilo tudi najti denarno kritje za precejšnje milijone, ki jih invalidi zahtevajo in potrebujejo. Nova uredba, ki jo v naslednjem podajamo v izveščju, ne popravlja zgolj krivic diktatorskega JNS režima, temveč skoraj 100% ustreza zahtevam, katere so invalidi stavili celih 20 let obstoja naše države. Uredba o vojnih invalidih in ostalih žrtvah vojne je objavljena v »Službenih novinah« (štev. 223 od 2. decembra) ter so jo podpisali kraljevski namestniki, ministrski predsednik dr. Stojadinovič in vsi člani vlade. Uredba določa med drugim:

Kdo je vojni invalid

Državna zaščita in podpora pripada vojnim invalidom in njihovim družinam; družinam umrlih, padlih in izginulih vojakov. Za vojnega invalida smatramo našega državljana brez ozira na spol, ki je od dneva vojne mobilizacije in še v teku 6 tednov po končani demobilizaciji opravljal vojno dolžnost ali vojno službo, ali je ob tej priliki, ali po naredbi pristojne oblasti brez lastne krivde dobil rano, poškodbo ali bolezen ter se je njegova delovna sposobnost zmanjšala v toliki meri, da ga more pristojna oblast proglasiti za invalida. Za izginulega smatramo onega, od katerega ni v teku šest mesecev po demobilizaciji prišla nobena zanesljiva vest, da še živi in ki je po tem dnevu bil proglašen za izginulega po pristojnem sodišču. Med vojno žrtve se računajo tudi zakonska žena, zakonski otroci, nezakonski otroci do konca vojne, katere je zapustil umrl, pogrešani ali padli vojak. Nezakonske otroke priznava uredba tiste, ki jih je pokojnik ali pogrešani priznal pred oblastjo, pred duhovnikom ali pred svojim vojaškim predstojnikom, in pa tiste, ki so bili pozakonjeni do konca vojne.

Nimajo pa pravice do državne podpore in odškodnine tisti, ki so se vdali sovražniku, osebe, ki so bile proglašene za nesposobne v sovražni vojski, osebe, ki so se namenoma same ranile, osebe, ki so obsojene zaradi izdaje, osebe, ki so pobegnile iz vojske ali se odtegnile vojni dolžnosti, osebe, ki so med vojno ali med vojno okupacijo sovražno postopale proti našemu življu, osebe, ki so poskušale v namenu, da se odtegnejo vojni dolžnosti, poskušale samomor, oziroma ga izvršile, ter njihovi sorodniki prav tako nimajo pravice; dalje osebe, ki so prošlovno postregle sovražniku proti narodnemu interesu in končno tudi družine vseh teh naštetih, kakor tudi onih, ki so bili obsojeni na smrt.

Razne ugodnosti invalidov

Država daje odškodnino in zaščito: z zdravljenjem, s protezami in drugimi ortopedskimi potrebščinami, s strokovnim poukom, z olajšanjem pri praznovanju dela, s službami in deli z gospodarskimi pripomočki, z invalidnino in dodatki, z dosmrtno vzdrževanjem v invalidskih domovih in s pogrebniimi stroški.

Družinskim članom umrlih, padlih in pogrešanih vojakov ter drugim žrtvam vojne pa daje država prav tako podpore in olajšave, podobne podpore in olajšave tudi staršem, bratom in sestram vojnih žrtev. Družinam vojnih žrtev pa daje država denarno podporo in razne olajšave.

Dosmrtno pravico do brezplačnega zdravljenja imajo vsi vojni invalidi, ki so postali invalidi brez svoje krivde in ki še boleljajo za posledicami rane ali poškodbe, dobljene med vojno. Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo tudi družine ubožnih invalidov ter slabotna, tuberkulozna in poškodovana deca vojnih invalidov. Za druge osebe bo država skrbela s pomočjo zdravstvenih združenj.

Vse osebe, ki so zaščiteni po tej uredbi, so oproščene vseh taks, ki bi jih drugače zahtevala država. Samoupravne oblasti ali zakupniki ter najemniki raznih kopališč in zdravilišč. Invalidi in druge vojne žrtve mora brezplačno pregledovati in zdraviti najbližji državni ali samoupravni zdravnik. V vseh državnih zdravstvenih zavodih, zdraviliščih in letoviščih, sanatorijih uživajo invalidi in vojne žrtve največjo prednost ter jih je dolžan zdraviti sleherni državni ali samoupravni zdravnik, mora pa poprej to določiti pristojni zdravnik. (To je treba razumeti tako, da mora uradni zdravnik določiti, ali je invalid res potreben zdravljenja v državnih ali samoupravnih zdraviliščih.) Minister socialne politike in narodnega zdravja bo izdal poseben pravilnik o zdravniški pomoči in o izdajanju zdravil vojnim žrtvam.

V kopališču, brez ozira, ali so v javni lasti ali v zasebni, in to brez ozira na koncesijo in na klimatske razmere, so dolžna na zahtevo ministrstva socialne politike in narodnega zdravja dati brezplačno kopanje vojnim žrtvam, in sicer za časa glavne sezone do 5% vseh postelj, pred in po glavni sezoni pa do 10% postelj. Morajo dati tudi vse možnosti za zdravljenje in za stanovanje. Te pravice uživajo tudi spremljevalci invalidov.

Uredba dalje določa obsežne pravice, ki jih imajo invalidi do protez in do strokovnega pouka. Invalidi imajo dosmrtno pravico do protez, tako delovnih kakor tudi estetskih. Imajo pravice do rokavic, oziroma do para čevljev. Posebne čevlje dobe slepi invalidi, oziroma invalidi, ki so bili amputirani na eni ali obeh rokah. Zobne proteze dobi invalid, ki je izgubil zobe zaradi rane ali poškodbe, ali ki je ogrožen v prehrani, to pa le pod pogojem, da je revnega stanu. Invalidi dobi pravico do proteze tudi pozneje, če mu oboli kakšen drug del telesa ter je njegovo življenje ogroženo. Enake pravice imajo tudi ranjeni in poškodovani otroci ter druge vojne žrtve. Ortopedska sredstva se izdelujejo v državnih delavnicah.

Sleherni invalid ima pravico, da se po možnosti strokovno usposobi v svojem starem poklicu, ali pa da se izuči za kakšen nov poklic z ozirom na svoje zmožnosti in izgled. Strokovni pouk invalidov bo na državne stroške. Invalidom kmetom bo država omogočila pouk v naprednem poljedelstvu. Dijakom, ki spadajo pod to uredbu, pa bo omogočila študiranje. Invalidi, ki bi želeli samostojno izvrševati kakšen obrt ali trgovino, se morajo vsaj eno leto izobraževati, nakar jim država omogoči obstoj. Vojnim žrtvam bo država dajala iz Narodnega invalidskega fonda pomoč in podporo za izboljšanje gnutnega položaja.

Pri razpisu službenih in delovnih mest v državnih in samoupravnih oblastih in podjetjih imajo pod enakimi pogoji invalidi prednost. Prav tako imajo vojni invalidi prednost pri premeščanjih, napredovanjih in razpisih za javne službe.

Uredba dalje določa druge ugodnosti, ki jih uživajo invalidi pri javnih službah. Državne in samoupravne borze dela so dolžne prvenstveno upoštevati invalide.

Invalidi in službe

Uredba dalje določa, da morajo vsa večja podjetja zaposliti vsaj 10% vojnih invalidov od vsega števila zaposlenega osebja. To velja za tista podjetja, ki imajo katerekale zveze z državo. V nasprotnem primeru morajo podjetja plačevati za vsakega invalida, ki ne bi našel zaposlitve v teh podjetjih 2000—20.000 din letno za raznih invalidskih fond.

Uredba nato podrobno določa, na katere koncesije imajo invalidi prvenstveno pravico, to velja zlasti za gostinska podjetja, za prodajo tujih časopisov, za kinematografe, za podeželski avtobusni promet, za plakatstvo v državnih poslopih, za prirejanje loterij, za trafike itd.

Koliko invalidnine bodo dobivali

Poglavje o invalidnini (§ 43) določa, da dobivajo vojni invalidi po ugotovitvi nesposobnosti naslednje invalidnine po skupinah: V prvo skupino spadajo 100% invalidi, ki jim je za življenje po-

trebna pomoč drugih oseb; v drugo skupino 100%, v tretjo 90%, v četrto 80%, v peto 70%, v šesto 60%, v sedmo 50%, v osmo 40%, v deveto 30% in v deseto 20%. Invalidi prejemajo invalidnine: v prvi skupini 9000 din, v drugi 7200, v tretji 6480, v četrth 5760, v peti 5040, v šesti 4320, v sedmi 3600, v osmi 2160, v deveti 1440 in v deseti 960 din letno. Vojnim invalidom v prvi skupini pripada poleg invalidnine še specialna doklada za tujo pomoč v znesku 9000 din. Invalidnina ne sme biti prav nič obdavčena in bo dodeljena brez ozira na premoženjsko stanje, plačo, pokojnino in druge dodatke. Vojni invalidi pa dobe še poleg invalidnine v krajih I. drač. razreda dnevno 20 din doklade, II. razreda 16 in III. razreda 10 din. Pravico do specialne doklade imajo one osebe, ki jim njihovo premoženje ali zaslužek ne dajeta več kot 900 do 1000 din mesečno. Ta specialna doklada prejemajo tudi družine umrlih, padlih in pogrešanih vojakov, in sicer v I. drač. razredu 10, v II. 8 in v III. razredu 5 din dnevno.

Vojni invalidi druge, tretje, četrte, pete in šeste skupine, ki so revnega stanu, bodo prejeli draginsko doklado, in sicer v I. drač. razr. 1080, v II. 720 in v III. razredu 360 din letno.

Družine padlih in pogrešanih ter umrlih vojnih žrtev kakor tudi družine drugih vojnih žrtev prejemo invalidnino 1056 din letno. Poleg tega dobivajo siromašne družine vojnih žrtev zase in za otroke do dovršenega 16. oziroma 23. leta, če so otroci v šoli, posebno doklado, in sicer v I. draginskem razredu žena 90 din, otrok 60 din, v II. razredu 60 oziroma 45 in v III. razredu 30 oziroma tudi 30 din mesečno.

Starši pokojnih invalidov in vojnih žrtev prejemo: oče in mati skupno 2112 din, če pa je samo eden od staršev živ, pa 1056 din letno. Starši, ki so izgubili več kakor enega sina v vojni, dobe za 20% povišano invalidnino za vsakega nadaljnjega sina. Do invalidnine in njenega povišanja imajo starši pravico ne glede na to, ali je izgubljeni sin zapustil svojo lastno družino. Starši revnega stanu dobivajo tudi draginsko doklado, ni sicer v I. drač. razredu 90 din za vsakega od staršev, v II. razredu po 60 din in v III. razredu po 30 din. Vse ugodnosti uživajo tudi tisti starši, ki imajo še preostale žive sinove.

Mladoletni bratje in sestre vojnih žrtev imajo pravico do ene desetine invalidnine invalidov druge skupine pod pogojem, da vojna žrtev ni zapustila niti žene niti otrok in ne staršev, da so bratje in sestre revnega stanu in da jim je bila vojna žrtev prej edini rednik. Če je več bratov in sester, se ta invalidnina poveča za vsako osebo še za 20%, invalidnina se v tem primeru razdeli na enake dele.

Invalidnina se dodeljuje in izplačuje invalidom od dneva onesposobitve in traja tako dolgo, dokler vojna žrtev izpolnjuje pogoje te uredbe.

Invalidnina vdov in sirot ter staršev vojnih žrtev traja od dneva smrti, po kateri imajo pravico do invalidnine. Očetu traja invalidnina do smrti, vdovi in materi do smrti ali do nove poroke, otrokom do 16 let, če pa se šolajo, do 23 let, za druge otroke, brate in sestre, če so popolnoma nesposobni za delo, pa dokler ta nesposobnost traja. Dekleta izgube to pravico, ko se poročijo. Invalidnina ozir. povečanje invalidnine za otroke, ki so v zavodih, se izplačuje zavodu za gojenje.

Uredba določa dalje ukrepe o invalidskih sodiščih, o invalidskih komisijah, o nadzornih invalidskih oblasteh, med katere spadajo tudi banke, uprave, o narodnem invalidskem fondu ter njega dohodkih ter o pravnem postopku pri izvajanju te uredbe.

Ta uredba, kakor jo podajamo v grobih obrisih, pomenja ogromno socialno delo sedanje vlade, ki je tako popravila prejšnje krivice. Te uredbe se bo razveselil sleherni invalid v državi, najbolj pa slovenski invalidi, ki so bili doslej tako zelo prikrajšani.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki boleljajo na astmi, katarju, na pijučih, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Gutmanna. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2-) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 615, Muggelstrasse 25-25-a

Oglas reg. od ministrstva socialne politike. sanitno oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

Roke proč od slovenskega Prekmurja!

Slovenski pisatelj klavirno vprežen v dr. Mačkov politični voz

Iz Prekmurja nam pišejo:

V murskosoboškem okraju kandidira na Mačkovi listi poleg JNS-arskega kandidata Franca Talančija iz Gornje Radgone še pisatelj Miško Kranjec iz Velike Polane, ki kandidira tudi v lendavskem okraju. Kandidatura Miška Kranjca je vzbudila v Prekmurju med zavednim slovenskim življenjem razumljiv odpor. Zagreb, ki že od nekdaj smatra Prekmurje za svoje Sudete, je našel v pisatelju Mišku Kranjcu pripravno osebo, ki naj bi s svojim imenom in poznanstvom pomagal naloviti mačkovcem čim več glasov. Čeprav tudi mačkovci vedo, da čitatelji še niso politični pristaši in volivci, vendar pa le računajo, da bo mačkovstvo pod varnim plaščem imena slovenskega pisatelja dobilo le nekaj več glasov, kakor pa bi jih zbral kakšen zagrebški odvetnik. In Miško Kranjec je zdaj prevzel vlogo, da zbira po slovenskem Prekmurju glasove, ki jih bo 11. decembra poneel v poklon g. dr. Mačku. Pravzaprav žalostna vloga, ki je za slovenskega pisatelja tem manj razumljiva,

ker sam Miško Kranjec niti v sanjah ne misli, da bi mogel s svojo kandidaturo v Prekmurju prodreti. Če bi imel količjak nade, bi bila kandidatura pač v vsaj iz osebnih razlogov razumljiva in opravičljiva. Tako pa se ljudstvo slovenskega Prekmurja začudeno sprašuje, kakšne cilje zasleduje g. kandidat, ko vabi slovenske volivce obeh obmejnih okrajev, naj oddajo svoj glas za dr. Mačka in ga s tem priznajo za svojega voditelja.

Zanimivo je pri tem, kakšnih sredstev se mačkovski agitatorji poslužujejo, da bi prelepili ljudstvo in ga speljali na svoje politične limance. O tem prinaša »Mureka Krajina« naslednje poročilo:

»Kandidati od opozicije dozdaj še niso razvili javno kakega posebnega delovanja, pač pa hodijo posamezni njihovi agitatorji, ali po dva in dva skupaj od hiše do hiše, od gostilne do gostilne ter dajejo ljudem najrazličnejše obljube. Ob meji smo slišali, da obljubljajo ljudem cela to, da bodo odpravili vse meje, vse finančarje in vse orožnike, če bodo ljudje volili opozicijo. — Ker je naše ljudstvo dovolj politično zrelo, gotovo ne bo verovalo eličnim obljubam, ki jih je nemogoče izvesti. Tisti, ki ljudstvu kaj takega obljublja, ga hoče prevartati in zapeljati.«

Slovensko Prekmurje pozna može, ki so mnogo pripomogli k napredku Slovenske Krajine in ki bodo za njo tudi v bodočnosti zastavili »se sile. To so kandidati na listi JRZ. Njim bodo volivci oddali glas in s tem odločno rekli vsiljivim agitatorjem od opozicije: Roke proč od Prekmurja!

Mačkov kandidat v šmarskem okraju doživel polomijo

V nedeljo, 4. decembra, je v Šmarje pri Jelšah prišel Mačkov kandidat g. Jevšnik, ki je mislil govoriti na shodu. Močno je bil vesel, ko je videl, da se na njegovem shodu kar tare volivcev. Komaj pa je začel govoriti, je iz sto grl naenkrat zadonel klic: »Živio dr. Korošec! Živela enotna slovenska fronta pod vodstvom slovenskega voditelja dr. Korošca!« Razočarani kandidat Jevšnik je sicer še poskušal zdržati svoj naučeni volivni govor, toda nihče ga ni več poslušal, klici za dr. Korošca so bili vedno silnejši, nakar je bilo shoda konec. Po »shodu« so slovenski volivci še dalj časa navdušeno manifestirali za dr. Korošca in kandidata gosp. dr. Ogrizka.

Šmarski okraj, ki so ga mačkovci že, več let lovili, da bi se izrekel za hrvatsko politiko in hrvatskega voditelja, je pokazal, da hoče ostati v taboru Slovenije in njenih voditeljev. Tujci nam ne bodo več komandirali!

Izjava

Podpisani Štefančič Albin, tehničar v Vižmarjih št. 42, izjavljam, da mi je popolnoma neznano, kako je prišlo moje ime za predstavnika zastopnika liste Dimitrija Ljotiča za okrajnim kandidatom Zupancič Francem iz Ljubljane in Kalin Jožetom, posestnikom iz Črne vasi, ker nikdar nsem prišel na to, ter izjavljam, da sem odločen pristaša dr. Anton Korošca.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 4. decembra 1938.

Albin Štefančič l. r.

Slovinci se ne damo terorizirati Mačku in njegovim priganjačem. Zato bomo šli 11. decembra za našim narodnim voditeljem dr. Korošcem

Pojasnilo o načinu glasovanja

Belgrad, 4. dec. AA. Da bi se pri volitvah narodnih poslancev čim pravilneje postopalo, se objavlja pojasnilo, da mora v skladu z zadnjim odstavkom čl. 47 volivnega zakona vsak volivec pri glasovanju najprej imenovati nosilca državne kandidatne liste, za katero hoče glasovati, nato pa ime okrajnega, oziroma krajevnega kandidata. Volivci se opozarjajo, da morajo pri glasovanju tako postopati.

Izjava

Podpisani sem bil o politiki dr. Stanovnika Aleša, odvetnika na Jesenicah, napačno poučen in izjavljam, da bom dne 11. decembra glasoval za JRZ in sem pristaša dr. Korošca.

Janez Juvan, mizar in posestnik, Rateče-Planica.

Preklic

Podpisani Janez Kotar, celozemljak v Pretržju, s tem preklicujem, da bi bil predstavnik Mačkove liste v občini Sv. Križ pri Litlji, ker sem bil prišel na to listo proti moji volji in proti mojemu prepričanju. Volivcem priporočam dr. Korošca!

Sv. Križ pri Litlji, 2. decembra 1938.

Kotar Janez l. r.

Žalostna nedelja Mačkovega kandidata

Catež pod Zaplazom, 5. decembra.

Kandidat na Mačkovi listi za novomeški okraj Germ in njegov namestnik Povše sta preteklo nedeljo priredila celo vrsto shodov. V Stefanu pri Trebnjem je kandidat Germ samo za vino dal, poslušati ga pa niso hoteli. Kandidata sta nato šla na Veliko Loko, zatem pa v St. Lovrenc, kjer so jima shod razbili. Mačkovci so naše pristaše dejansko napadli. Za opoldne je bil napovedan shod v Catežu v gostilni Antona Lesjaka. Začel se je točno, ker so mačkovci priganjali, boječ se Trebanec, češ, da gredo tudi na Catež za njimi. Nastopil je kandidat Germ in zdihoval, da se slabo godi kmetu, slabo delavcu. Naši so pa zborovalec povedali, kakšen prijatelj delavcev je govornik, ki plačuje delavce po 6 din na dan in napada tiste, ki se upajo več plačati. Zato se Germ v novomeški okoli ne upa sklicati nobenega shoda, ker ve, da nima pristašev. Takega prijatelja kmetov in delavcev niso hoteli naprej poslušati in shod se je točno po desetih minutah končal. S Cateža so se odpravili proti Mirni na peti shod. Kako se jim je ta obnesel, bodo povedali Mirničani. Pripominjamo, da so pristaši dr. Mačka v noči od sobote na nedeljo namazali poslopja z napisi »Živio zmaga dr. Mačkat in podobnimi. Posebne vrste zadovoljnosti! Naše vrste se pa vsaki dan množijo.

Londonško podzemlje ni več romantično

Najboljša policija na svetu, Scotland Yard, ima 5 milij. prstnih odtisov

Bralci kriminalnih romanov si morda pod tem naslovom mislijo temna predmestja z ozkimi ulicami, barakami, blatnimi in slabo razsvetljenimi cestami, z ljudmi mračnih obrazov in potuhnenih oči, ki izginjajo za vogali in se spet kje drugje nenadoma odlepajo od stene — toda takih strahov podzemlja London nima več. Predmestja čim dalje bolj izginjajo v pravo mesto z lepimi stanovanjskimi hišami in širokimi ulicami, da tuje komaj opazi, kdaj mestno središče preide v nekoč tako slavna in strah vzbujajoča predmestja. Pa kljub temu ima London še svoj podzemeljski svet in Scotland Yard ima še vedno polne roke dela. Toda današnja podzemeljska obrt ni več tako romantična, tako v temo zagrnjena kakor je bila nekdanj, ali zares ali pa samo v romanih. Tako podzemlje danes pozna le še film, London ga ne pozna več.

Kdor hoče priti v stik z delovnim področjem Scotland Yarda, mora iti k luči: v velike lokale svetovne metropole, na velike ulice, po katerih se preliva razkošje, v nočne klube, v majhne kavarne, ki z vsemi mogočimi mrežami vabijo tuje — tu je londonško podzemlje in Scotland Yard.

Elegantni gospod v brezhibnem fraku, ki se pri sosedni mizi dolgočasno ob swing-godbi jazz orkestra, je morda voditelj tihotapske družbe, ki London zalaga z opijem ali z — belim blagom. Kričeča lepa, za spoznanje morda nekoliko pre-

uči, da se isti zločinec za opravljanje svojih krutih poslov poslužuje vedno istega načina in prav zaradi tega prej ali slej pade oblasti v roke.

Najvažnejši pa so seveda prstni odtisi — to zbirko vodi inspektor Cherrill. Superintendent Harry Battley jo je pred nekaj leti preuredil in izpopolnil in danes šteje že — 5 milijonov prstnih odtisov! To je 5 milijonov fotografij, ki si niti dve nista povsem enaki, le gledati jih je treba znati, kakor fotografije obrazov. Sistem prstnih odtisov je leta 1901 iz Londona prešel na evropsko celino in danes je glavni pripomoček vsake policije. Način sam je iznašel antrolog Francis Galton, ki je s tem hotel ločiti in spoznavati na desetstisoče Kitajcev, ki so se v njegovem času vseljevali v Združene države severne Amerike. Ker so za Evropejce vsi Kitajci enaki — pač »neki Kitajec« — je začel opazovati njihove prstne odtise, da bi dobil ločilne znake, ki jih kot Evropejec v obrazih ni mogel najti. Izračunal je, da je teoretično na svetu možnih 64 milijonov različnih prstnih odtisov. Drugi statistik pa je izračunal, da se na vsem svetu z ozirom na število prebivalstva — vsak ima drugačne prstne odtise, kakor ima drugačen obraz — le enkrat v 4 milijonih 660.337 letih moreta pojaviti dve roki, ki bi na vsah desetih prstih imele enake prstne odtise. Nadaljnja raziskovanja so pokazala, da je popolnoma nemogoče, da bi si kdo prstne odtise popravljal ali jim umetno dajal drugačen obliko kakor pa jo imajo po naravi. Tudi če bi si kdo potegnil kožo s prstov, bo nova zrasla natančno tako, z istimi črtami in loki kakor prvotna in začeljeni prst daje isti prstni odtis kakor prej. Znanj tolovaj Dillinger je tvegal tako operacijo, da bi policijam zmešal sled za seboj. Ko pa se je koža zacelila, se je pokazalo, da je bil ves trud zaman — Dillingerjev prstni odtis je ostal.

Iznajdba prstnih odtisov je v kriminologiji povzročila celo revolucijo. Prva smrtna obsodba na podlagi prstnih odtisov pa je bila izrečena leta 1905. V mestu Deptford pri Londonu je bil na izredno neumiljen način umorjen starejši zakonski par. Na kraju zločina je policija našla ročno blagajno, ki je bila nasilno odprta in seveda — prazna. Blagajno so skrbno zavili in poslali Scotland Yardu v preiskavo. Tam so našli jasn prstni odtis, po katerem je potem policija zaprla vse sumljive ljudi, med njimi tudi dva brata. Izkazalo se je, da je prstni odtis na blagajni z roke enega izmed njiju in kmalu je bila stvar jasna, oba sta bila kot sodelavca obsojena.

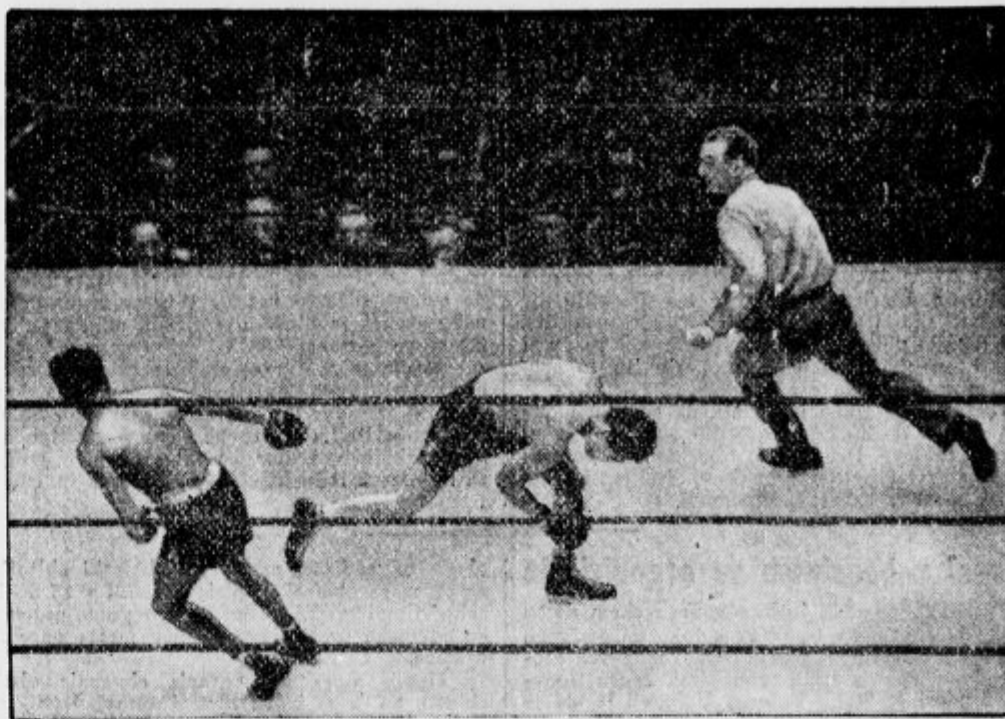
Moderna znanost pa je kriminologiji dala na razpolago še druga sredstva. Tako ima Scotland Yard velik fotografski oddelček in tudi bogato opremljene kemične laboratorije, ki z naravnost neverjetno točnostjo gredo za zločinec in ugotavljajo njegova pota. Analiza prahu, ki se drži obleke, more policiji dati močne migljaje. Marsikateri zločinca pa so že izdali njegovi čevlji. Laboratorij namreč odstranjuje s čevljev prah in blato, plast za plastjo in s pomočjo drobnogledov potem ugotavlja, kako so se časovno v teh čevljih vrstila potovanja z železnico, avtobusom, na kolesu, peš itd. Tudi pokrajino, iz katere je lastnik čevljev prišel, je mogoče ugotoviti. Podzemeljski svet se je že izučil, da mu je to znanstveno zasledovanje bolj nevarno kot pa detektiv, ki kot navidez nedolžen gost pride v nočni lokal. Tudi po največjem sumu se mora zapor kljub detektivovi jezi prej ali slej odpreti, če znanstvena preiskava ne more dati dokazov in zločinec je lahko vsem detektivom leta in leta »sumljiv«, pa vendar na svobodi. Ob takim znanstvenem zasledovanju pa je tudi zločinski »poklic« vsak dan težji. Pa kljub temu londonško podzemlje še obstoja, čeprav v drugi obliki kot v romanih in filmih. Moderniziralo se je, zato je tudi Scotland Yard vedno budna.

★

Miklavževa preprostost.

»Vidiš, Pepček, ne smeš nič odvitli, da ne boš že prej vedel, kaj ti bo Miklavž prinesel. Potem boš veliko bolj vesel, ker boš presenečen.«

KAKOR PLES

V Madison Square sta se za naslov svetovnega prvaka v rokoborbi spoprijela dosedanj svetovni prvak Henry Armstrong in Ceferino Garcia. Borila sta se silno prožno in so bili nekateri prizori z gibanjem sodnika vred kot ples živave skupine. Od leve na desno: Armstrong, Garcia in sodnik Donovan.

24 letni Pavel Keres — novi svetovni šahovski mojster

Vsa Estonija vesela uspehov svojega rojaka, ki je v Amsterdamu premagal vse svetovne tekmece

Talin, v novembru.

Mednarodni šahovski turnir v Amsterdamu je trajal polnih štirinajst dni. Udeležili so se ga vsi znani svetovni mojstri, med njimi tudi Aljehin in Capablanca. Nizozemska je bila v teh dneh vsa v znamenju »kraljevske igre«. S še večjim zanimanjem pa so potek turnirja spremljali iz Estonije. Vsa vprašanja notranje politike, vsi dogodki, ki majojo svet — vse je za ta čas stopilo v ozadje. Zanimanje vse Estonije je bilo osredotočeno v Amsterdam, kjer se je na šahovski deski z najboljšimi svetovnimi mojstri meril v duševni razboritosti 24 letni Estonec Pavel Keres.

Danes je že vsemu svetu znano, da je svetovni mojster v šahu postal ta, do sedaj malo znani estonski šahovski amater. Ves estonski tisk je poln poročil o njem in njegovi igri in sicer tako mirna in severnjaška Estonija je vsa iz sebe od veselja, da je član njihove skupnosti posekal svetovne prvake.

Pavel Keres, škar ime je danes že v vrsti svetovnih šahovskih mojstrov in bomo od sedaj dolgo dobo imeli opraviti z njim pri vsakem šahovskem boju, se je rodil leta 1916 v mestu Narva.

Šah je začel igrati, ko je bil star komaj 5 let. V igro ga je vpeljeval njegov oče, ki je bil tudi strasten šahist. Ko je bil Pavel star 13 let, je že na turnirju v estonskem mestu Parnau dobil prvo nagrado. Z 18. letom je postal estonski šahovski mojster. V mednarodni svet pa je stopil pred tremi leti na turnirju v Varšavi, kjer je dosegel peto nagrado. Pozneje je igral še v Pragi, Ostende in na Semmeringu. Povsod je vzbujal med šahovskim svetom s svojo ostro igro veliko pozornost. Na mednarodne šahovske turnirje v Amsterdamu leta 1938 pa si je pridobil naslov mednarodnega šahovskega prvaka. Capablanca, Aljehin in podobne šahovske veličine označujejo njegovo igro kot naravnost genialno. Drznost njegove igre, njegova dobro premišljena in izvirna metoda — vse to mu po mnenju šahovskih strokovnjakov daje veliko upanja, da bo svoj naslov mogel braniti še dolgo dobo. Estonija ga je torej upravičeno vesela in je ponosna nanj, ker tako mladega mednarodnega šahovskega mojstra nima vsaka dežela.

SLONI V MODERNI VOJSKI

Oddelček težkih oklopnih voz se je moral pri prehodu čez reko v okolici Hamburga poslužiti izrednega sredstva, da je svoj voz spravil na trdnjša tla. Iz živalskega vrta so pripeljali krotkega slona, pa tudi ta je imel dosti dela, da je voz rešil mokrega objema. Kakor kaže naša slika, je v mehkem svetu padel na kolena, s svojimi 70 centi pa je le zadovoljivo rešil svojo nalogo.

Najimenitnejši del Rockefellerjeve zapuščine: šest pozlačenih gumbov

V maju letošnjega leta je umrl najbogatejši mož na svetu John D. Rockefeller. Dosegel je visoko starost 97 let, za seboj pa je od vsega svojega velikanskega premoženja pustil le neznatne vrednosti.

Pred kratkim so na sodišču v Newyorku odprli njegovo oporoko, ki je sama na sebi prav zanimiva listina. Toda materialnih vrednosti pa je — za takega Rockefellerja! — v njej kaj malo. Edina delnica družbe Standard Oil, ki je tu omenjena, je ocenjena z 44 dolarji, in vendar je zapustnik ustanovitelj družbe. V celoti je imel »petrolejski kralj«, ko je narekoval svojo oporoko, ravno še 27 milijonov dolarjev imovine. Vse drugo se je že prej razdrobilo, pa tudi od teh milijonov v zapuščini je največji del pripadel državi. Že dolgo je bilo znano, da se vse velikansko bogastvo, ki ga je stari Rockefeller trdoživo in tudi brezobzirno zbiral, drobi in da stari bogataš vse kakor hoče, da vsak del še za svojih živih dni hoče usmeriti v končni namen, da bi po njegovi smrti ne bilo preveč knjigovodskih dvomov. Sinu in sorodnikom, največ pa raznim ustanovam, je še za svojih živih dni dal skupno nad 500 milijonov dolarjev in razdelitev v oporoki ni več ostalo »velikost«. John D. Rockefeller mil., sin zapustnika, dobi kot oporočno delež nekaj za napitnino — piškavih 30.000 dolarjev (kakih 1 milijon 275.000 din!). Glavna dedinja pa je njegova nečakinja Mrs. Margaret Decuevas ki dobi vse, kar od 27 milijonov po odbitku davkov in drugih javnih dajatev še ostane. »Po odbitku davkov« pa je tako negotova postavka, da je stari finančni čarovnik s tem dostavkom pričakujoči nečakinji kaj brezobzirno pokazal, kaj je to — spekulacija. Zapuščina omenja tudi 27.733 delnic rudniške družbe »Mount Powell«. Ocenjene so z — 0.

Največja in najbolj zanesljiva vrednost vse zapuščine je nepopolna namizna oprema (121 kosov) po 12 kozarcev za šampanjec in cocktail (čeprav je bil Rockefeller pristaš najstrožje prohibicije) in še šest pozlačenih gumbov za ovrtnike. Pravijo pa, da bodo ti šesteri gumbi čez nekaj let največja vrednost vsega nekdanjega Rockefellerjevega premoženja, ker bodo obenem spomin nanj, lastnikom pa bodo najbrž kaj kmalu kot telismani za podobne denarne operacije, s kakršnimi se je ukvarjal njihov prvi lastnik.

Zavarovanje zoper vlome

»Gospod ravnatelj je še na potovanju. Tu nje-gov vlomilec.«

Cornelije Codreanu

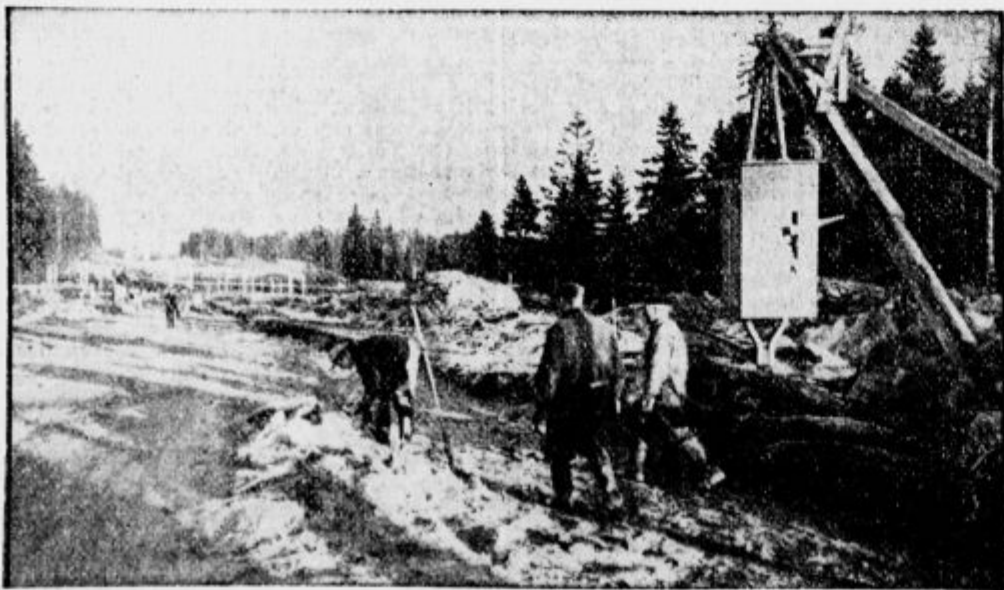

Voditelj romunske »Železne garde«, ki je bil ubit na prevozu iz jetnišnice Rimsik Sarat v Ilavo, ko je skušal ob naročenem napadu pobegniti. Z njim vred je bilo ustrelenih še 13 njegovih pri-stašev

močno našminkana lepota, ki te oprežuje iz nasprotnega kota, sicer vsa, v pravkar iz Pariza vpeljani večerni obleki, te utegne v pol ure oprežno povabiti na »party«, ki se kmalu razvije v kako izmed prepovedanih in nevarnih iger. Prostodušni očene iz Kanade, ki z vsemi mogočimi zanimivostmi sili v te, bo mogoče jutri prijet kot mednarodni slepar ali žepni tat. Ali pa — ni nihče drugi kot detektiv X., ki ima po nalogu Scotland Yarda tu svojo delavnico ali — bolje rečeno — lovišče. Marsikak slepar je šele naslednji dan v zaporu spoznal, da je bila njegova »žrtev« potrpežljivi in živčno utrjeni detektiv, ki je do zadnjega dobro igral svojo vlogo, dokler niso prišli »možje postavci«, ki so oba prijeli in ju pozneje iz neznanih vzrokov ločiti — eden v zapore, drugi nazaj v svojo nevarno službo.

Družba, ki živi od prepovedanih obrti, se nekaterih detektivov boji kot kuge. Znanih je prav malo, toda vsak iz tega elegantnega podzemlja — e, za koga gre, če se v pogovoru omenja »John-ny« ali »Issy«, ali kaka druga zvezda iz Scotland Yarda. Ti ljudje so marsikateremu zločincu zagrenili nočne ure.

Scotland Yard je tako dobro organizirana policija, da natančno pozna vsaj 90 odstotkov angleškega podzemlja. Delo te najslavnejše policije na svetu sloni na matematično natančni kartoteki. Razdeljena je na več oddelkov. Eden n. pr. zasleduje zločince po njihovih telesnih znakih, kakor: »brazgotina na levem licu... in sledi cela vrsta sumljivih tipov, ki imajo to znamenje. Ali: »zaraščeno desno uho«, »skrbine v zgornji čeljusti«, »zarastle opeklino pod levim komolcem« itd. Druga zopet deli zločince po načinu izvrševanja zločinov, kar stara kriminalno psihološka izkušnja

PRIPRAVE ZA OLIMPIADO LETA 1940

Kakor v Berlinu, tako bodo tudi v Helsinkih, kjer bo prihodnja olimpiada, za tekmovalce zgradili celo »olimpijsko vase«, ki bo 10 km oddaljena od olimpijskega stadiona. Prostor zanje so dobili na nekdanjem dirkališču za konjske tekme.

Konč Ahačič:

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Kopje sikne po zraku in pribije starkino roko k deblu: »Tu imaš plačilo za tvojo dobro željo! Le tu ostani, da nam še dalje ne kvariš loval!« Črt se zasmeje in zdviga za prijatelji. Starka gleda za njim in momlja z brezzobimi ustmi: »Če še kje živi pravica, se boš tudi ti, krvolok, plazil po tleh in ob deblih, kamor si zdaj priklenil mene.«

Ni še Črt dohitel svojih prijateljev, ko mu prekriža pot lep jelen. Brez pomisleka jo ubere Črt za njim. Jelen beži na vso silo: preskakuje grmovje in skalovje, brode in plava preko gorskih potokov, a vse zastoni; razdajlja med njim in Iskre postaja vedno manjša.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Torek, 6. decembra: 11. Solška ura: Miklavžev dan. Igra in recitacije (Brezp. učil. abiturienti) — 12. Miklavžev koš (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Šramel »Skrijanje« — 14. Napovedi — 18. Malomanjša, najmanjša (koncert Radijskega orkestra) — 18.40 Psihološki problem malega naroda (univ. prof. g. dr. F. Veber) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Vesela kronika — 20. Koncert na harmoniki (g. Stante Milan) — 20.45 Potovanje po Daljnem Vzhodu (koncert Radijskega orkestra) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Prenos pisane glasbe iz restavracije »Emona«.

Drugi programi:

Sreda, 7. decembra: 12. Reprodukcijski koncert na wurlitskih orglah — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Pisana šara (plošče) — 14. Napovedi — 18. Mladinska ura: a) Opazuj in poslušaj (g. prof. M. Adlešič); b) Decembar v naravi (g. Miroslav Zor) — 18.30 Weber: Carostrelec, uvertura (plošče) — 18.40 Ugotovitve II. balkanskega kongresa za zaščito otrok (g. Vojko Jagodič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finšgar) — 19. Tam-buraški septet — 20.45 Debussy: Nokturni, simf. suita (plošče) — 21.10 Klavirski koncert skladb J. S. Bacha (g. prof. M. Lipovšek) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Instrum. dueti: klavir in harmonij.

Mali oglasi

Obrt

Snežne čevlje, galoše kakor tudi druge čevlje popravljajo »Express« — brzo popravilnica čevljev, Sv. Petra cesta 6. t

Denar

Vlogo Obrtne banke 15.000 din, prodaja žitok Mat., Ljutomer. (d)

Iščem zadružnika

ki bi finančno vpeljavali več novih izumov. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Odlonost« 18.710. b

Gospod ali dama

s majhnim kapitalom, lahko sodeluje pri dobro dočim podjetju. Gotova plača 3000 din na mesec. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Ugodna prilika« št. 18951. (d)

Glasba

Harmonij

rabljen, v dobrem stanju. kupim. Podrobnosti in ponudbe na naslov: O. Krsto Radič, župnik, Ru-novič, pošta Kamenmost, Imotski, Dalmacija.

Razno

Pletenine

partijska razprodaja v raznih kvantitetah, oblikah in velikostih. Res ugoden nakup za trgovce in sejmarije pri Tajner Franc, strojno pletenje, Črnomelj. (r)

Objave

Preklje

Podpisani obžalujem in preključujem nepremišljene besede, ki sem jih izrekel gospe Založnik Aleksandri. — Selškar Franc, Kozarje, p. Dobrava. (o)

IZBIRA NI TEŽKA

kadar je treba določiti čustvo, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval last, potem katera bo prišel zagotovo v stik s najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — s malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus vas o uspehu prepriča.

Sivi lasje so krivičnost!

Ona ima mlado dušo in mlado telo, pa zakaž, da bi se morala odpovedati vsem življenjskim radostim zaradi teh nesrečnih sivih las, ki se množijo iz dneva v dan! Mora li žena od 25 ali 30 let že oditi v zapeček — med starke? Ne, in zopet ne! — Ako se vam je pripetila ta krivica, da imate že sive lase, napravite

isto, kar delajo druge žene, barvajte si lase z Imédia! To je tako dobro in tako lepo. Vaš frizer vas pomladi v 15 minutah, pa boste zopet srečni in zadovoljni. Velika izbira nijans omogoča popolnoma naravno barvanje vsakršnih las, a trajna ondulacija bo še lepša. Imédia je odobrena od ministrstva narod. zdravja.

IMÉDIA

No. 2

L'ORÉAL, ZAGREB NEOPAZNA BARVA ZA LASE SMIČIKLASOVA 23 0

Podružnica »Slovenca«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

Ise von Stach:

61

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

Benjamin se je zgrozil. Ali je pozabil na rimsko inkvizicijo in njeno temno palačo v senci Sv. Petra? Ga mora li Margareta, ki ni nikoli videla Rima, opozoriti na nevarnosti, ki lahko tam groze sinu?

Toda ne Benjaminov porajajoči se strah, ne Margareta slutnja ne moreta ustaviti neskrbnega dečkovega veselja nad pustolovščinami.

»Ne bode me prijeli,« se smeje Martin; »naj niti ne razumejo nemški, če bi mi morda ušla krepka lutrska beseda pred občutljivimi ušesi.«

Od krasote in elave, od lepih palač in umetnih vrtov, od sladkega, močnega vina mi bodo pa vendar morali dati del. Zato pa naj lahko obdržijo svoje svetnike, naj bodo še tako shujšani in na videz pobožni!

Margareta že ni več pazila na glas svojega srca, ampak je šla za prevzetnim sinom na italijanske planjave. Martina sta vlekla samo jug in veselo, da potovanja, ona je pa čutila tudi neko silo, da se dotakne verskih vprašanj. Dokler se ni vrnil Benjamin, je mislila kot evangelijska kristianka, da je pomirjena, zdaj so se ji pa nenadoma zadržala zopet dovolj neresena, da potrebuje preizkušnje. Zakaj ne preizkuša v Rimu?

Ka je Benjamin ugovarjal, da je daljna pot za žensko vendar posebno drzna zadeva in da je mislila, da ga bo spremljal samo Martin, je znala Margareta navesti mnogo važnih vzrokov, da nikakor ne more pustiti sina samega na pot. Samo skrivni vzrok, da preizkusi vero, je zamožala Benjaminu, da se ne bi že v Wittenbergu čisto prepustila katoliškimi vplivom, Martinu pa, da ne bi prehitro izzvala njegove lutrske borbenosti.

Si tisti dan sta zvedela Luka in Giorgio drzni načrt majhne družine. Luka je živahno prevzela ta misel Njegova v Wittenbergu lačna duša se je hrepeneče povzpela pri klicu: V Rim! Da se spreobrne Margareta, da se sam čezmerna poživi: V Rim! Tej nameri se pa silno upre Giorgio, ki je ostal edini trezen v splošnem navdušenju. Čutil je dvojno dolžnost, da naslika Margareti in njenemu sinu velike in strašne nevarnosti, ki jim mora paseti v Rimu kot žrtev vseh krivoverec. Sele ka je prišel Luka dvomiti nad njegovo katoliško verno. Se je vdal večini, ki se je zedinila iz nenečnih vzrokov, in se mrmraje zadovoljil.

Benjamin je prosil Giana Bugenahena javno odpuščanja, da je brez pravice in izzivalno pridigal pred wittenberško grajsko cerkvijo, mestnim očetom pa je prisegel, da bo z osumljenim bratom dominikancem vred takoj zapustil Saško. Zdal se mu je odprla ječa, iz katere je vzel s seboj več prijazna spodbudnih spominov kakor temnih.

Da bi držala prisego, da takoj odpotujeta, sta prihodnji dan zgodaj odrinila kot prednja moč majhne ekspedicije in počakala v neki gostilni pred Bitterfeldom Margareto, Martina in Luka. Ka je ta čez nekaj dni pripeljal osedlanega konjčka iz hleva, ga otovoril s skrivnostnimi zavoji, dirjal z njim po wittenberških cestah do grajskega predmestja, se je pokazal marsikak začuden obraz pri oknu. Kaj je neki napadlo tudi mizarja Luka? Trije wittenberški romarji so bili že davno skozi vrata, ko so razumeli meščani, kam jih pelje pot. Menila sta jih zapeljala na to cesto; kakšen bo izid, kdo ve! Ko bi le pripeljal Bog poštno Margareto in marljivo mladeniča Martina lutrska, kot bosta odšla, iz mesta papeških grozot zopet domov!

Neokončeno se je razprostiralo saško polje z zimsko zapuščenimi njivami pred potniki. Margareta, ki ni še nikdar prišla iz wittenberške okolice, je mislila, da gre v brezmejnost proti daljnemu

obzorju, vedno v ravni, zvesti zemlji in enako oddaljena od vseh štirih vetrov.

Dokler se je pokrajina spreminjala in so morali prehoditi Turingijo z gorami in dolinami, so odvrčale spreminjajoče se slike za nekaj časa oko in srce od nevidnega smotra, toda dolgo niso mogli hrepeneči romarji hoditi v skromni sedanjo-sti. Navdajala jih je neko veliko, usodno pričakovanje, čustvo, ki je obetalo več kot srečo ali trpljenje, kakor more doumeti človek, in si to razlagati kot nebesko kraljestvo. Vedno znova je odvajalo njihove duše in čute v prihodnost, ki kraljuje temno v prostoru in času.

Martin samo je korakal z odprtimi očmi. Večkrat se je ločil od saničarjev, da bi dobil na bolj oddaljenih mestih lepši razgled, da bi prisluskoval v gozdu živali ali gledal, kako se dviga zvezda v novem krasu čez gore. Tovariši so ostali na veliki cesti, — Lukav konjiček v sredi. Priljago so mu močje vzeli in si jo med seboj razdelili, da bi mogla Margareta na njegovem hrbtu laže potovati.

Tako je minila zima, da so prišli potniki v Švico, minila pomlad, da so dospeli v Rim.

Papež Pij V. je korakal v slavnostni procesiji od Angelskega mostu čez Borgo proti Sv. Petru. Najsvetejše je nosil v voščeno bledih rokav, iz katerih je trovil skrivnostno božanstvo Jezusa Kristusa, ozarjal tresoč se poletni zrak in se sklanjal v voljna srca množice.

»Svet, svet!« so šepetala drgetajoče ustnice, kolena so pa omahovale klonila k tlom.

Kjer je redko klečalo ljudstvo, je zadel mali trop nemških romarjev na procesijo. Pravkar je priplaval iz reke barv nebežnomodri baldahin, ki je senčil Jagnje božje in njegovega nosilca. Zdal je ušel Margareti dolgo zadržani klic iz globoko razranega srca. Z dvignjenimi rokami in s potokom solz se je vrgla na kolena in z grozo pričakovala s sklonjeno glavo, kdaj jo zadene žarek milosti.

Martinu se je pa morala zdeti v prostodušnem mišljenju ta katoliška pobožnost molčeče matere kot nenadna in nerazložljivo vplivajoča prikazen pekla. Potegne Margareto kvišku in ne meneč se za njen proseči obupani pogled zavpije rdeč od jeze:

»Žena, — ali te je obesedel hudič?«

V Benjaminovih in Lukovih prsih je že močno vzvalovala reka pobožne izpodbude, ko ji je zdaj sila zagradila tek. Luka, ki je držal konja za vajeti, je klečal daleč proč in opazoval z boječimi pogledi mater in sina. Že je mrmralo verno ljudstvo, ki sicer ni razumelo tujih glasov, pa si vendar ni moglo razlagati etoje in prepira nemškega mladeniča vpricho Najsvetejšega drugače kot krivoversko. Benjamin se je vrgel bled in tresoč se Martinu v naročje in pokrtil sina z meniško haljo, Giorgio pa je pomirjevalno govoril.

Kakšen pogled! Margareta, ki jo je premagalo čustvo in zdaj Martinov surovi prijem ponizal in zmedel, je stala brez pomoči v kleščah njegovih pesti in pogleda, ne da bi se ganila; Martin pa, ki ga je oropal nenadni izbruh sovraštva vse lepote in nepristranosti do epačenosti, je lovil sapo in miali.

Bog, Bog, mati, spoštovana, je pred malikovalskim znamenjem katolištva pokleknila!

Z vero v njeno zvestobo so se mu majala tla pod nogami. Ko bi se bil le dvignil in požrl njega in nje in vse neumno našemljene farje z zvončki vred!

Do te ure je mladenič sončno jasna gledal, zdaj so se mu pa vrtele oči v dolbinah. S strahoto je spoznal Benjamin: Zakaj sem ga pripeljal na ta kraj? Zakaj ga nisem pustil v domovini, kjer bi zelenel kot hrast, kjer bi rodil sad kot jablana?

Ka se je procesija počasi izlila iz ulice na trg sv. Petra, je končno izpustil Martin materino roko. Rdečica jeze se je umaknila sivi bledici. S temno stisnjenimi obrvmi in zamišljenim pogledom je šel počasi naprej za procesijo.

Šport

V naši lahki atletiki bo sedaj mir

Preteklo nedeljo je bil v Zagrebu občni zbor jugoslovanske lahkoatletike zveze, ki je neprimerno dobro uspel in to tembolj, ker je izgledalo, da bo zopet buren in brez koristi za naš lahkoatletski šport. Končno so vendar uvideli vsi, ki jim je za napredek našega športa, da tako ne more iti naprej in so se zedinili v vseh spornih točkah ter končno soglasno izvolili novo upravo, o kateri je poročal »Ponedeljski Slovenec«. Sedež zveze je v Zagrebu.

Naš lahkoatletski šport, ki je zavzel zadnja leta tako velik razmah in se tako lepo razširjal po vsej širni naši domovini, bi se moral pod okoliščinami, ki so vladale vsa zadnja leta, upropasti. Sedaj so se znašli vendar vsi na pravi poti in so prišli vsi do spoznanja, da s takim delom ne bomo mogli nikamor naprej. Tega se mora veseliti vsak objektiven športnik, zlasti pa oni, ki so toliko let delali in se žrtvovali za našo lahko atletiko. Ožji odbor, kateremu je bila poverjena naloga, da odpravi vsa nesoglasja, je svojo vlogo odlično izvršil, tako da se je občni zbor zaključil ob popolni soglasnosti vseh. Sedaj se je treba držati samo sklepov občnega zbora ter izpeljati vse načrte, ki so bili tam napravljeni. Le tako bomo prišli na pravo pot, na pot napredka, in naša lahka atletika bo zaznamovala še večje uspehe.

Državna liga in goli

Zadnjo nedeljo je padlo v ligaških tekmah 11 golov, vsega skupaj doslej 255. Največ golov sta zabila Frane Matošić in Aca Petrović, ki sta jih dala vsak po 13.

Češkoslovaška : Romunija 6:2 (2:2)

V Pragi se je vršila v nedeljo pred 15.000 gledalci zadnja tekma v prvem letu tekmovanja za pokal dr. Beneša. Pokal si je osvojila Češkoslovaška brez poraza s sedmimi točkami pred Jugoslavijo in Romunijo.

Italija : Francija 1:0

800 tekmovalcev na nemških smučarskih tekmah

Pri nemških smučarskih tekmah, ki bodo od 3. do 5. februarja prihodnega leta v Oberhofu, bo sodelovalo vsega skupaj okrog 800 smučarjev. Število je zato tako naraslo, ker bodo sodelovali tudi tekmovalci iz bivše Avstrije in Sudetov. S tem številom bodo pa nadkrili celo olimpijske igre leta 1936. Hindenburgovo skakalnico bodo za to priliko preuredili, da bo dopuščala skoke do 70 m.

Norvežani so osnovali šolo za nogomet

Norveška nogometna zveza se je odločila, da bo svoj del v iznosu 19.000 kron od tekme z Anglijo dala za nogometne tečaje, v katerih naj se izvežbajo nogometni mojstri. Istočasno naj bi se osnovala šola za nogomet, v kateri bi se vadili v »voji stroki klubski trenerji, nogometni učitelji, maserji itd., ki bi si s podporo zveze pridobili potrebno kvalifikacijo, da bodo lahko delovali po celi državi.

Poljaki in srednjeevropski pokal

Poljski nogometaši, ki so se tudi mednarodno precej uveljavili, so se zopet začeli potegovati za to, da bi sodelovali v tekmovanju za srednjeevropski pokal. Zanje se potegujejo tudi Madžari, ki se zelo trudijo, da se Poljske pritegne v krog tekmovalca za omenjeni pokal, za katerega so se letos borili Italijani, Čehoslovaki, Romuni in Jugoslovani.

Občni zbor Jugosl. nogometne zveze

Letni občni zbor Jugoslov. nogometne zveze bo za to leto v mesecu januarju. Kje bo letošnji občni zbor, za katerega vlada velikansko zanimanje, še ni določeno, vendar je zelo verjetno, da bo v Splitu. Na letošnjem občnem zboru se bodo reševala zelo važna vprašanja v pogledu reorganizacije našega nogometnega športa. Poleg spremembe pravil, se bo reševalo tudi najvažnejše vprašanje o osnovanju druge lige. V to ligo naj bi prišli po projektu vsi prvaki podzvez in »Bata« iz Borovega.

Madžar Apitz — finski olimpijski trener

Finska nogometna zveza je za pripravo svojega nogometnega moštva, ki bo sodelovalo na olimpijskem turnirju, angažirala za trenerja svojega časovnega madžarskega internacionalca Opitza. Opitz, ki je svoječasno igral srednjega krilca pri Ferenevarosu, je do sedaj fungiral kot trener v Turčiji, na Madžarskem in v Češkoslovaški.

Belgija ni več članica FIS-e

Mednarodna smučarska zveza sporoča, da je bila Belgija izločena iz članstva FIS-e, ker ni plačala članarine. — Japonska smučarska zveza, ki se je doslej imenovala »National Ski Association of Japan«, je spremenila svoje ime v »Zen Nippon Ski Renneis«. — O priliki svetovnega smučarskega prvenstva v Zakopanih se vrši istotam seja predsedstva FIS-e in sicer 16. februarja prihodnjega leta.

FIS-ina kontrola v Zakopanih

Zadnje dni se je mudil glavni tajnik FIS-e g. Kjellman v Zakopanih, da bi se na samem kraju prepričal o pripravah za svetovno prvenstvo. Pregledal je vse proge in veliko skakalnice, ki jo preurejajo. Ugotovitve so dale zadovoljivo sliko, in ker so Zakopane najzanesljivejše, kar se tiče snežnih prilik, se lahko že danes trdi, da bodo največje smučarske tekme sveta v redu potekle.

Predplačila

na vse tuje revije in časopise
vrši najpovoljnejše in najhitreje

KNJIŽARA POPOVIČ
Belgrad, Draškovičeva 6

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din: ženitovanjki oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamne značaja se računajo enokotonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobel

14 do 16 let starega fanta

kateri vozi kolo — sprejem. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Fant« 18961

Gostilničarska hčerka

z dežele, se lahko izuči kuhanja v ljubljanski restavraciji. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18966. (b)

Veliko podjetje

išče poštenega in agilnega zastopnika. — Mesečni zaslužek 3—4500 din. — Lahka kolekcija, katere se dobi brez kavcije, lahko se vzame tudi kot postranski zaslužek ali kakor honorirano delo. — Javiti se osebno ali pisмено na Minerva, Zagreb, Praška ulica 6. (b)

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

SK Ilirija, lahkoatletski sekcija. Drevo ob 18 bo seja odbora. Ker je seja zaradi bližnjega občnega zbora važna, prosim vse gg. odbornike, da se je zanesljivo udeležijo.

SK Reka (upravni odbor). Vahimo vse svoje članke, prijatelje in simpatizerje kluba na družabni sestanek, ki bo v sredo 7. decembra ob 20 v gostilni na Strelišču pod Rožnikom.

Razpis

Razpisana je služba organista in cerkovnika pri Sv. Heleni, p. Dol pri Ljubljani. (b)

Pouk

Akademik

stud. med., instruir za stanovanje ali denar. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Siguren uspeh« št. 18968. (u)

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Medarna

Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi sortirani, prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. (1)

Prodamo

Šivalni stroj

pogreznjiv, kateri šiva naprej in nazaj ter šlika in štepa, poceni naprodaj — Nova trgovina, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Patent »Kraljica pečl«

ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gori ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenič in drug, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (1)

Parno pralnico

dobro opremljeno, z velikimi razvojnimi možnostmi, zaradi preselitve prodam. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Parna pralnica« št. 1737.

Razpis

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani razpisuje mesto

pogodbenega zdravnika oziroma zobotehnikar

ki bi ordiniral v Mežici ali v Črni. V delokrog zdravnika spada izvrševanje zdravljenja zob in vseh tehničnih del za člane in njih svojece, zavarovane pri krajevni bratovski skladnici v Mežici. Število zavarovanih članov znaša 1014, svojcev 2001.

Zobozdravniška dela se plačujejo po tarifi, ki velja za zobozdravnike Glavne bratovske skladnice v Ljubljani. Stalnih prejemkov ni.

Natančnejše informacije se dobe pri Glavni bratovski skladnici v Ljubljani, Vrtača 4 ali pa pri krajevni bratovski skladnici v Mežici.

Lastnoročno pisane prošnje naj se pošljejo krajevni bratovski skladnici v Mežici do 20. decembra 1938.

Ljubljana, dne 2. decembra 1938.

Gramofone

nadomestne dele, plošče v največji izbi, od 10 din dalje, dobite v razprodaji bivše trdnice Rasberger, Dalmatinova 10, naspr. hotela Štrukelj.

Zahtevajte povsod naš list!

Brez posebnega obvestila.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nas je danes po kratki bolezni za vedno zapustil naš nad vse ljubljani oče, tast, brat, stric in svak, gospod

Ernest Zelenka

tovarnar in trgovec.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 7. decembra ob treh iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju. Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 9. decembra ob sedmih zjutraj v magdalenski cerkvi.

Maribor-Wien-Praga-Leitmeritz, dne 5. decembra 1938.

Ervin Zelenka, sin.
Franciška Zelenka, snaha,
in ostali sorodniki.

Umrli nam je naša ljuba mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Frančiška Mallner roj. Legat

v 68. letu starosti.

Blagopokojnico smo spremili dne 4. decembra 1938 k večnemu počitku na pokopališče pri Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v Ljubljani, v Lescah in na Bledu.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1938.

Janko Mallner in sorodstvo.

Dotrpela je moja ljubljena žena, gospa

Zvonka Juvan

trafikantinja

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 6. t. m. ob štirih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. decembra 1938.

Fricko Juvan
ter ostalo sorodstvo.

Potrti žalosti naznanjamo, da je naš dragi soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Anton Tomšič

ključavničar drž. žel. v pokoju

previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam rajnika bo v torek, 6. decembra ob pol treh iz Zgor. Šiške, Pod hribom št. 20, na pokopališče v Dravljah.

Zgor. Šiška, Maribor, dne 4. dec. 1938.

Zalujoče rodbine:

Tomšič, Krelj, Egger in Trpin.

Posedstva

Nova hiša

z 10.000 m² zemljišča, 45 minut od Medvode, v hribu, naprodaj. Sink, Studenci, ce 5. (p)

(Pohištvo)

Oprava

sobna in kuhinjska, nova, poceni naprodaj. Kaplan, Zvonarska ulica 11.

ISOBE

ODDAJO:

Veliko sobo

prazno ali opremljeno — oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18965. (s)

V veliki žalosti Vam sporočamo, da so v Gospodu zaspali naš oče

JOŽEF ŠIMENC

posestnik in cerkveni ključar

Umrli so v 80. letu starosti na god sv. Barbare ob treh zjutraj, skrbno pripravljeni za pot v večnost.

Njih zmučeno truplo bomo spremili k sv. Marjeti v Dol o sv. Nikolaju, 6. decembra, ob pol devetih popoldne.

Prosimo pobožnega spomina.

Podgora pri Dolu, dne 4. decembra 1938.

Magdalena, vdova;

Jožef, Janez, Anton in Jernej, sinovi; Marija in Ivana, hčeri.

Novi invalidski zakon

Sedanja vlada je popravila vojnim invalidom krivice, ki so jih zagrešili prejšnji režimi

Nad 20 let so se invalidi vse Jugoslavije, tako srbski kakor hrvatski in slovenski, trudili, da si priborijo pravice, kakor so jih vojnim invalidom priznale vse države. Sedanji minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Cvetkovič, eden izmed voditeljev JRZ, je že pred časom napovedal, da bo skušal popraviti krivice, ki so jih invalidom prizadeli s krivično redukcijo invalidskih podpor in številu invalidov režimi, Zivkoviča, Srškiča, Uzunoviča in Jevtiča. Delo je bilo težko, težko pa je bilo tudi najti denarno kritje za precejšnje milijone, ki jih invalidi zahtevajo in potrebujejo. Nova uredba, ki jo v naslednjem podajamo v izvlečku, ne popravljajo zgolj krivice diktatorskega JNS režima, temveč skoraj 100% ustreza zahtevam, katere so invalidi stavili celih 20 let obstoja naše države. Uredba o vojnih invalidih in ostalih žrtvah vojne je objavljena v »Službenih novinah« (štev. 222 od 2. decembra) ter so jo podpisali kraljevski namestniki, ministrski predsednik dr. Stojadinovič in vsi člani vlade. Uredba določa med drugim:

Kdo je vojni invalid

Državna zaščita in podpora pripada vojnim invalidom in njihovim družinam; družinam umrlih, padlih in izginulih vojakov. Za vojnega invalida smatramo našega državljanca brez ozira na spol, ki je od dneva vojne mobilizacije in še v teku 6 tednov po končani demobilizaciji opravljal vojno dolžnost ali vojno službo, ali je ob tej priliki, ali po naredbi pristojne oblasti brez lastne krivde dobil rano, poškodbo ali bolezen ter se je njegova delovna sposobnost zmanjšala v toliki meri, da ga more pristojna oblast proglasiti za invalida. Za izginulega smatramo onega, od katerega ni v teku šest mesecev po demobilizaciji prišla nobena zanesljiva vest, da še živi in ki je po tem dnevu bil proglašen za izginulega po pristojnem sodišču. Med vojne žrtve se računajo tudi zakonska žena, zakonski otroci, nezakonski otroci do konca vojne, katere je zapustil umrl, pogrešan ali padli vojak. Nezakonske otroke priznava uredba tiste, ki jih je pokojni ali pogrešani prižal pred oblastjo, pred duhovnikom ali pred svojim vojaškim predstojnikom, in pa tiste, ki so bili pozakonjeni do konca vojne.

Nimajo pa pravice do državne podpore in odškodnine tisti, ki so se vdali sovražniku, osebe, ki so bile proglašene za nesposobne v sovražni vojski, osebe, ki so se namenoma same ranile, osebe, ki so obsojene zaradi izdaje, osebe, ki so pobegnile iz vojske ali se odtegnile vojni dolžnosti, osebe, ki so med vojno ali med vojno okupacijo sovražno postopale proti našemu življu, osebe, ki so poskušale v namenu, da se odtegnijo vojni dolžnosti, poskušale samomor, oziroma ga izvršile, ter njihovi soročniki prav tako nimajo pravice; dalje osebe, ki so prostovoljno postregle sovražniku proti narodnemu interesu in končno tudi družine vseh teh naštetih, kakor tudi onih, ki so bili obsojeni na smrt.

Razne ugodnosti invalidov

Država daje odškodnino in zaščito: z zdravljenjem, s protezami in drugimi ortopedskimi potrebščinami, s strokovnim poukom, z olajšanjem pri praznovanju dela, s službami in deli z gospodarskimi pripomočki, z invalidnino in dodatki, z dosmrtno vzdrževanjem v invalidskih domovih in s pogrebniimi stroški.

Družinskim članom umrlih, padlih in pogrešanih vojakov ter drugim žrtvam vojne pa daje država prav take podpore in olajšave, podobne podpori in olajšavi tudi staršem, bratom in sestram vojnih žrtev. Družinam vojnih žrtev pa daje država denarno podporo in razne olajšave.

Dosmrtno pravico do brezplačnega zdravljenja imajo vsi vojni invalidi, ki so postali invalidi brez svoje krivde in ki še boleajo za posledicami rane ali poškodbe, dobljene med vojno. Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo tudi družine ubožnih invalidov ter slabotna, tuberkulozna in poškodovana deca vojnih invalidov. Za druge osebe bo država skrbela s pomočjo zdravstvenih združenj.

Vse osebe, ki so zaščitene po tej uredbi, so oproščene vseh taks, ki bi jih drugače zahtevala država. Samoupravne oblasti ali zakupniki ter najemniki raznih kopališč in zdravilišč. Invalide in druge vojne žrtve mora brezplačno pregledovati in zdraviti najbližji državni ali samoupravni zdravnik. V vseh državnih zdravstvenih zavodih, zdraviliščih in letoviščih, sanatorijih uživajo invalidi in vojne žrtve največjo prednost ter jih je dolžan zdraviti sleherni državni ali samoupravni zdravnik, mora pa popelj do določiti pristojni zdravnik. (To je treba razumeti tako, da mora uradni zdravnik določiti, ali je invalid res potreben zdravljenja v državnih ali samoupravnih zdraviliščih.) Minister socialne politike in narodnega zdravja bo izdal poseben pravilnik o zdravniški pomoči in o izdajanju zdravil vojnim žrtvam.

V kopališča, brez ozira, ali so v javni lasti ali v zasebni, in to brez ozira na koncesijo in na klimatske razmere, so dolžna na zahtevo ministrstva socialne politike in narodnega zdravja dati brezplačno kopanje vojnim žrtvam, in sicer za časa glavne sezone do 5% vseh postelj, pred in po glavni sezoni pa do 10% postelj. Morajo dati tudi vse možnosti za zdravljenje in za stanovanje. Te pravice uživajo tudi spremljevalci invalidov.

Uredba dalje določa obsežne pravice, ki jih imajo invalidi do protez in do strokovnega pouka. Invalidi imajo dosmrtno pravico do protez, tako delovnih kakor tudi estetskih. Imajo pravico do rokavic, oziroma do para čevljev. Posebne čevlje dobe slepi invalidi, oziroma invalidi, ki so bili amputirani na eni ali obeh rokah. Zobne proteze dobi invalidi, ki je izgubil zobe zaradi rane ali poškodbe, ali ki je ogrožen v prehrani, to pa le pod pogojem, da je revnega stanu. Invalid dobi pravico do proteze tudi pozneje, če mu oboli kakšen drug del telesa ter je njegovo življenje ogroženo. Enake pravice imajo tudi ranjeni in poškodovani otroci ter druge vojne žrtve. Ortopedska sredstva se izdelujejo v državnih delavnicah.

Sleherni invalid ima pravico, da se po možnosti strokovno usposobi v svojem starem poklicu, ali pa da se izuči za kakšen nov poklic z ozirom na svoje zmožnosti in izgled. Strokovni pouk invalidov bo na državne stroške. Invalidom kmetom bo država omogočila pouk v naprednem poljedelstvu. Dijakom, ki spadajo pod to uredbo, pa bo omogočila študiranje. Invalidi, ki bi želeli samostojno izvrševati kakšen obrt ali trgovino, se morajo vsaj eno leto izobraževati, nakar jim država omogoči obstoj. Vojnim žrtvam bo država dajala iz Narodnega invalidskega fonda pomoč in podporo za izboljšanje gnetnega položaja.

Pri razpisu službenih in delovnih mest v državnih in samoupravnih oblastih in podjetjih imajo pod enakimi pogoji invalidi prednost. Prav tako imajo vojni invalidi prednost pri premeščanjih, napredovanjih in razpisih za javne službe.

Uredba dalje določa druge ugodnosti, ki jih uživajo invalidi pri javnih službah. Državne in samoupravne borze dela so dolžne prvenstveno upoštevati invalide.

Invalidi in službe

Uredba dalje določa, da morajo vsa večja podjetja zaposliti vsaj 10% vojnih invalidov od vsega števila zaposlenega osebja. To velja za tista podjetja, ki imajo katerekoli zveze z državo. V nasprotnem primeru morajo podjetja plačevati za vsakega invalida, ki ne bi našel zaposlitve v teh podjetjih 2000—20.000 din letno za narodni invalidski fond.

Uredba nato podrobno določa, na katere koncesije imajo invalidi prvenstveno pravico, to velja zlasti za gostinska podjetja, za prodajo tujih časopisov, za kinematografe, za podeželski avtobusni promet, za plakaterstvo v državnih poslopih, za prirejanje loterij, za trafike itd.

Koliko invalidnine bodo dobivali

Poglavje o invalidnini (§ 43) določa, da dobivajo vojni invalidi po ugotovitvi nesposobnosti naslednje invalidnine po skupinah: V prvo skupino spadajo 100% invalidi, ki jim je za življenje po-

MANIFESTACIJSKI VOLIVNI SHOD

bo na praznik, dne 8. decembra dopoldne
v vseh prostorih hotela Union v Ljubljani

Na shodu bosta govorila predsednik vlade

dr. Milan Stojadinovič

in naš narodni voditelj

dr. Anton Korošec

Za vse člane JRZ je udeležba obvezna. Upoštevajte navodila, ki ste jih prejeli odnosno vam jih dajejo vaše krajevne organizacije!

trebna pomoč drugih oseb; v drugo skupino 100%, v tretjo 90%, v četrto 80%, v peto 70%, v šesto 60%, v sedmo 50%, v osmo 40%, v deveto 30% in v deseto 20%. Invalidi prejemajo invalidnine: v prvi skupini 9000 din, v drugi 7200, v tretji 6480, v četrth 5760, v peti 5040, v šesti 4320, v sedmi 3600, v osmi 2160, v deveti 1440 in v deseti 960 din letno. Vojnim invalidom v prvi skupini pripada poleg invalidnine še specialna doklada za tujo pomoč v znesku 9000 din. Invalidnina ne sme biti prav nič obdavčena in bo dodeljena brez ozira na premoženjsko stanje, plačo, pokojnino in druge dohodke. Vojni invalidi pa dobe še poleg invalidnine v krajih I. drag. razreda dnevno 20 din doklade, II. razreda 16 in III. razreda 10 din. Pravico do specialne doklade imajo one osebe, ki jim njihovo premoženje ali zaslužek ne dajeta več kot 900 do 1000 din mesečno. Ta specialna doklada prejemajo tudi družine umrlih, padlih in pogrešanih vojakov, in sicer v I. drag. razredu 10, v II. 8 in v III. razredu 5 din dnevno.

Vojni invalidi druge, tretje, četrte, pete in šeste skupine, ki so revnega stanu, bodo prejemali draginjsko doklado, in sicer v I. drag. razr. 1080, v II. 720 in v III. razredu 360 din letno.

Družine padlih in pogrešanih ter umrlih vojnih žrtev kakor tudi družine drugih vojnih žrtev prejemajo invalidnino 1056 din letno. Poleg tega dobivajo siromašne družine vojnih žrtev zase in za otroke do dovršenega 16. oziroma 23. leta, če so otroci v šoli, posebno doklado, in sicer v I. draginjskem razredu žena 90 din, otrok 60 din, v II. razredu 60 oziroma 45 in v III. razredu 30 oziroma 20 din mesečno.

Starši pokojnih invalidov in vojnih žrtev prejemajo: oče in mati skupno 2112 din, če pa je samo eden od staršev živ, pa 1056 din letno. Starši, ki so izgubili več kakor enega sina v vojni, dobe za 20% povišano invalidnino za vsakega nadaljnjega sina. Do invalidnine in njenega povišanja imajo starši pravico ne glede na to, ali je izgubljeni sin zapustil svojo lastno družino, ki tudi po tej uredbi dobiva invalidnino. Starši revnega stanu dobivajo tudi draginjsko doklado, in sicer v I. drag. razredu 90 din za vsakega od staršev, v II. razredu po 60 din in v III. razredu po 30 din. Vse ugodnosti uživajo tudi ti isti starši, ki imajo še preostale žive sinove.

Mladolletni bratje in sestre vojnih žrtev imajo pravico do ene desetine invalidnine invalidov druge skupine pod pogojem, da vojna žrtev ni zapustila niti žene niti otrok in ne staršev, da so bratje in sestre revnega stanu in da jim je bila vojna žrtev prej edini rednik. Če je več bratov in sester, se ta invalidnina poveča za vsako osebo še za 20%, invalidnina se v tem primeru razdeli na enake dele.

Invalidnina se dodeljuje in izplačuje invalidom od dneva onesposobitve in traja tako dolgo, dokler vojna žrtev izpolnjuje pogoje te uredbe.

Invalidnina vdov in sirot ter staršev vojnih žrtev traja od dneva smrti, po kateri imajo pravico do invalidnine. Očetu traja invalidnina do smrti, vdovi in materi do smrti ali do nove poroke, otrokom do 16 let, če pa se šolajo, do 23 let, za druge otroke, brate in sestre, če so popolnoma nesposobni za delo, pa dokler ta nesposobnost traja. Dekleta izgube to pravico, ko se poročijo. Invalidnina oziroma povečanje invalidnine za otroke, ki so v zavodih, se izplačuje zavodu za gojenca.

Uredba določa dalje ukrepe o invalidskih sodiščih, o invalidskih komisijah, o nadzornih invalidskih oblasteh, med katere spadajo tudi banke uprave, o narodnem invalidskem fondu ter njega dohodkih ter o pravnem postopku pri izvajanju te uredbe.

Ta uredba, kakor jo podajamo v grobih obrisih, pomenja ogromno socialno delo sedanje vlade, ki je tako popravila prejšnje krivice. Te uredbe se bo razveselili sleherni invalid v državi, najbolj pa slovenski invalidi, ki so bili doslej tako zelo prikrajšani.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki boleajo na astmi, katarju, na pljučih, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmanna. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano s Din 2-) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 615, Muggelstrasse 25-25-a

Oglas reg. od ministrstva socialne politike, sanitetno oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

Roke proč od slovenskega Prekmurja!

Slovenski pisatelj klavirno vprežen v dr. Mačkov politični voz

Iz Prekmurja nam pišejo:

V murskosoboškem okraju kandidira na Mačkovi listi poleg JNS-arskega kandidata Franca Talančija iz Gornje Radgone še pisatelj Miško Kranjec iz Velike Palane, ki kandidira tudi v lendavskem okraju. Kandidatura Miška Kranjca je vzbudila v Prekmurju med zavednim slovenskim življenjem razumljiv odpor. Zagreb, ki že od nekdaj smatra Prekmurje za svoje Sudete, je našel v pisatelju Mišku Kranjcu pripravno osebo, ki naj bi s svojim imenom in poznavstvom pomagal naloviti mačkovecem čim več glasov. Čeprav tudi mačkoveci vedo, da čitatelji še niso politični pristaši in volivci, vendar pa le računajo, da bo mačkavstvo pod varnim plaščem imena slovenskega pisatelja dobilo le nekaj več glasov, kakor pa bi jih zbral kakšen zagrebški odvetnik. In Miško Kranjec je zdaj prevzel vlogo, da zbira po slovenskem Prekmurju glasove, ki jih bo 11. decembra ponesel v poklon g. dr. Mačku. Pravzaprav žalostna vloga, ki je za slovenskega pisatelja tem manj razumljiva,

ker sam Miško Kranjec niti v sanjah ne misli, da bi mogel s svojo kandidaturo v Prekmurju prodreti. Če bi imel količikaj nade, bi bila kandidatura pač v vsaj iz osebnih razlogov razumljiva in opravičljiva. Tako pa se ljudstvo slovenskega Prekmurja začudeno sprašuje, kakšne cilje zasleduje g. kandidat, ko vabi slovenske volivce obeh obmejnih okrajev, naj oddajo svoj glas za dr. Mačka in ga s tem priznajo za svojega voditelja.

Zanimivo je pri tem, kakšnih sredstev se mačkovski agitatorji poslužujejo, da bi preslepili ljudstvo in ga speljali na svoje politične limance. O tem prinaša »Murska Krajina« naslednje poročilo:

»Kandidati od opozicije dozdaj še niso razvili javno kakega posebnega delovanja, pač pa hodijo posamezni njihovi agitatorji, ali po dva in dva skupaj od hiše do hiše, od gostilne do gostilne ter dajejo ljudem najrazličnejše obljube. Ob meji smo slišali, da obljubljajo ljudem cela to, da bodo odpravili vse meje, vse financirje in vse orožnike, če bodo ljudje volili opozicijo. — Ker je naše ljudstvo dovolj politično zrelo, gotovo ne bo verovalo aličnim obljubam, ki jih je nemogoče izvesti. Tisti, ki ljudstvu kaj takega obljublja, ga hoče prevrati in zapeljati.«

Slovensko Prekmurje pozna može, ki so mnogo pripomogli k napredku Slovenske Krajine in ki bodo za njo tudi v bodočnosti zastavili vse sile. To so kandidati na listi JRZ. Njim bodo volivci oddali glas in s tem odločno rekli vsiljivim agitatorjem od opozicije: Roke proč od Prekmurja!

Mačkov kandidat v šmarskem okraju doživel polomijo

V nedeljo, 4. decembra, je v Šmarje pri Jelšah prišel Mačkov kandidat g. Jevšnik, ki je mislil govoriti na shodu. Močno je bil vesel, ko je videl, da se na njegovem shodu kar tare volivcev. Komaj pa je začel govoriti, je iz sto grl naenkrat zadonel klic: »Živio dr. Korošec! Živela enotna slovenska fronta pod vodstvom slovenskega voditelja dr. Korošca!« Razočarani kandidat Jevšnik je sicer še poskušal zadržati svoj naučeni volivni govor, toda nihče ga ni več poslušal, klici za dr. Korošca so bili vedno silnejši, nakar je bilo shoda konec. Po »shodu« so slovenski volivci še dalj časa navdušeno manifestirali za dr. Korošca in kandidata gosp. dr. Ogrizka.

Šmarski okraj, ki so ga mačkoveci že več let lovili, da bi se izrekel za hrvatsko politiko in hrvatskega voditelja, je pokazal, da hoče ostati v taboru Slovenije in njenih voditeljev. Tuji nam ne bodo več komandirali!

Izjava

Podpisani Štefančič Albin, tehničar v Vižmarjih št. 42, izjavljam, da mi je popolnoma neznan, kako je prišlo moje ime za predstavnika zastopnika liste Dimitrija Ljotiča za okrajnim kandidatom Zupančič Francem iz Ljubljane in Kalin Jožetom, posestnikom iz Črne vasi, ker nikdar nisem pristal na to, ter izjavljam, da sem odločen pristaš dr. Anton Korošca.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 4. decembra 1938.

Albin Štefančič I. r.

Slovinci se ne damo terorizirati Mačku in njegovim priganjačem. Zato bomo šli 11. decembra za našim narodnim voditeljem dr. Korošcem

Pojasnilo o načinu glasovanja

Belgrad, 4. dec. AA. Da bi se pri volitvah narodnih poslancev čim pravilneje postopalo, se objavlja pojasnilo, da mora v skladu z zadnjim odstavkom čl. 47 volivnega zakona vsak volivec pri glasovanju najprej imenovati nosilca državne kandidatne liste, za katero hoče glasovati, nato pa ime okrajnega, oziroma krajevnega kandidata. Volivci se opozarjajo, da morajo pri glasovanju tako postopati.

Izjava

Podpisani sem bil o politiki dr. Stanovnika Aleša, odvetnika na Jesenicah, napačno poučen in izjavljam, da bom dne 11. decembra glasoval za JRZ in sem pristaš dr. Korošca.

Janez Juvan, mizar in posestnik, Rateče-Planica.

Preklic

Podpisani Janez Kotar, celozemljak v Pretržu, s tem preklicujem, da bi bil predstavnik Mačkove liste v občini Sv. Križ pri Litiji, ker sem bil prišel na to listo proti moji volji in proti mojemu prepričanju. Volivcem priporočam dr. Korošca!

Sv. Križ pri Litiji, 2. decembra 1938.

Kotar Janez I. r.

Žalostna nedelja Mačkovega kandidata

Čatež pod Zaplazom, 5. decembra. Kandidat na Mačkovi listi za novomeški okraj Germ in njegov namestnik Povše sta preteklo nedeljo priredila celo vrsto shodov. V Stefanu pri Trebnjem je kandidat Germ samo za vino dal, poslušati ga pa niso hoteli. Kandidata sta nato šla na Veliko Loko, zatem pa v St. Lovrenc, kjer so jima shod razbili. Mačkoveci so naše pristaše dejansko napadli. Za opoldne je bil napovedan shod v Čatežu v gostilni Antona Lesjaka. Začel se je točno, ker so mačkoveci priganjali, boječ se Trebanec, češ, da gredo tudi na Čatež za njimi. Nastopil je kandidat Germ in zdihoval, da se slabo godi kmetu, slabo delavcu. Naši so pa zborovalec povedali, kakšen prijatelj delavcev je govornik, ki plačuje delavce po 6 din na dan in napada tiste, ki se upajo več plačati. Zato se Germ v novomeški okoli ne upa sklicati nobenega shoda, ker ve, da nima pristašev. Takega prijatelja kmetov in delavcev niso hoteli naprej poslušati in shod se je točno po desetih minutah končal. S Čateža se je odpeljal proti Mirni na peti shod. Kako se jim je ta obnesel, bodo povedali Mirničani. Pripominjamo, da so pristaši dr. Mačka v noči od sobote na nedeljo namazali poslopja z napisi »Živio zmaga dr. Mačkar in podobnimi. Posebne vrste zadovoljnosti! Naše vrste se pa vsaki dan množe.

